

NOKIAN KAUPUNKI

OSAYLEISKAAVAMUUTOS HARJUNIITYN SEISAKE tweb: NOK/428/05.00.01/2019

Kooste osayleiskaavan muutosluonnoksesta annetusta palautteesta ja kaavoituksen vastaukset.

Osayleiskaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja valmisteluaineisto olivat nähtävillä 27.11. - 7.1.2021 välisen ajan. Kaavaluonnoksesta saatiin 5 lausuntoa ja 6 mielipidettä

Lausunto	Kaavoituksen vastine	Toimenpiteet
<p>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES</p> <p>Tukes ei antanut lausuntoa.</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p>	
<p>Rakennus- ja ympäristölautakunta:</p> <p>Kaavahankkeen luontoselvitykset tulee uusia lukuun ottamatta lepakkoselvitystä niin, että ne täyttävät maankäyttö- ja rakennuslain vaatimukset. Selvityksessä tulee ottaa huomioon uhanalaiset luontotyypit ja lajisto sekä antaa niiden perusteella maankäyttösuositukset.</p> <p>Alueelta tulee teettää pesimälinnustoselvitys.</p> <p>Kaavassa tulee huomioida aiemmat liito-oravahavainnot sekä seudullinen viherverkko.</p> <p>Uusia asuinalueita ei tule kaavoittaa melualueelle ilman asianmukaisia meluntorjuntatoimenpiteitä. Meluselvityksessä on viitattu 2,5 metrin absorboivaan meluseinään radan molemmin puolin. Selvityksessä ei kuitenkaan ole esitetty mallinnusta, jossa seinän vaikutus koko kaava-alueella olisi otettu huomioon. Ennen kaavan hyväksymistä tulee mallinuksin osoittaa, että asuinalueiden keskiäänitaso yöllä jää alle 45 dB. Samassa yhteydessä olisi syytä myös selvittää riittävien meluntorjuntatoimien kustannus kaupungille.</p> <p>Rakennus- ja ympäristölautakunta varaa oikeuden lausua kaavaluonnoksesta uudestaan, kun tarvittavat selvitykset on tehty.</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p> <p>Selvitykset ovat kaavoitustarpeeseen, yleiskaavataso, riittävät. Valvova viranomaisella ELY-keskus ei niistä lausunnoissaan huomauttanut. Kaupungin ympäristövalvonnan ympäristönsuojelun suunnittelua varten tarvitsemia tarkempia selvityksiä on kaavaprosessin kannalta tarkoituksenmukaista tehdä kaavoituksen seuraavan vaiheen eli asemakaavoituksen yhteydessä, mutta kaavoitus voi tilata ne nyt.</p> <p>Kaava-aineistoa täydennetään linnustoselvityksellä ja huomioidaan viherverkko. Ympäristövalvonnalla on pääsy kaikkiin uhanalaisten lajien havaintoaineistoihin. Uhanalaisen liito-oravan havaintojen julkaiseminen julkisessa kaava-aineistossa ei ole lajin suojelemisen kannalta tarkoituksenmukaista.</p> <p>Asemakaavasunnittelun yhteydessä määritellään seisakkeen tilantarve ja huomioidaan tarvittava melunsuojaus. Kortteleiden oleskelualueiden melunsuojaus on mahdollista hoitaa rakennuksilla ilman että tulee eri kustannuksia. Seisake- ja ratasuunnittelun kehittämisen yhteydessä suunnitellaan tarvittava melunsuojaus.</p>	<p>Kaavoitus teettää asemakaavatasoisen linnusto- ja luontoselvityksen.</p> <p>Kartalla huomioidaan viherverkko sekä uhanalaisten lajien suojelutarpeet.</p> <p>Yleiskaavaan lisätään ympäristömelun hallitsemiseksi asemakaavaa ohjaavat määräykset.</p> <p>Rakennus- ja ympäristölautakunnalta pyydetään lausunto kaavaehdotuksesta.</p>

	Kaavaehdotuksesta pyydetään lautakunnan lausunto.	
<p>Pirkanmaan liitto</p> <p>Harjuniityn osayleiskaavatyön keskeisenä tavoitteena on kehittää Harjuniityyn lähijunaliikenteen seisake sujuvine kulkuyhteyksineen sekä paikallisjunaliikennettä tukeva maankäyttö. Kestävää liikkumista tukeva suunnittelu on tärkeä lähtökohta.</p> <p>Kaavaselostuksessa todetaan, että Nokianvirran ylittävää tieliikenteen yhteystarvetta tarkennetaan käynnissä olevan selvityksen (Vt11 ja Vt12 välinen tieyhteys selvitys, Ramboll, valmistuu 2021) valmistuttua. Maakuntakaavassa esitetyn tieliikenteen yhteystarpeen tavoitteena on ollut purkaa Nokian keskustaan kohdistuvaa liikennepainetta keskustan länsipuolisen alueen kasvaessa. Osayleiskaavatyön yhteydessä on syytä arvioida tieliikenteen yhteystarpeen sijainnin lisäksi myös sen todellinen tarve suhteessa muihin kehittyviin liikenne- ja palveluun. Yleiskaavasunnittelussa tulee ottaa huomioon uuden mahdollisen tieyhteyden sijainti myös aluevarausten rajauksissa. Läntisen tieyhteysvaihtoehdon mahdolliset vaikutukset kaava-alueen länsiosassa sijaitsevan Pöllönvuoren Natura-alueeseen tulee arvioida, ja myös Natura-tarvearvioinnin tarpeellisuus tulee huomioida kaavanlaadinnassa.</p> <p>Yleiskaava-alueella sijaitseva Natura-alue tulee osoittaa myös kaavakartalla ja -merkinnöissä.</p> <p>Porin radalla tulee varautua lisäraiteeseen välillä Lielähti – Harjuniitty. Tämä on syytä esittää myös osayleiskaavassa sen mukaisesti, mitä taustaselvitysluettelossakin esitettyä selvityksessä ”Lisäraiteiden aluevaraus selvitys välillä Tampere-Lielähti-Nokia/Ylöjärvi” (Liikennevirasto 2015) todetaan.</p> <p>Osayleiskaavaan kuuluu suunnittelun alueen itäkärjessä yhdyskuntateknisen huollon alue (ET), jolle on tarkoitus sijoittaa Nokian uusi jätevedenpuhdistamo. Tämä ei kuitenkaan selviä kaava-aineistosta. Kyseessä on Nokian teknisen huollon näkökulmasta keskeinen ja mittava hanke. Jätevedenpuhdistamon vaikutusta ympäröivään maankäyttöön tai kulttuuriympäristön arvoihin ei ole esitetty.</p> <p>Kaavaselostuksessa tulee myös tarkemmin kuvata perusteet ja vaikutusten arvioinnit, joiden pohjalta yhdyskuntateknisen huollon alueeksi osoitetut kohteet (ET/A) voidaan käytön loppumisen jälkeen toteuttaa asuinalueina.</p> <p>Niin ikään yksittäisten pientalovaltaisten asuinaluevarausten (AP) osoittaminen keskelle energihuollon aluetta (EN) sekä ranta-alueen kalliojyrkänteelle ovat ristiriidassa kokonaisvaltaisen yleiskaavan suunnitteluperiaatteiden kanssa.</p> <p>Teknisenä tarkistuksena yleiskaavakartan pohjakarttaa olisi tarkoituksenmukaista vaalentaa kaavamerkintöjen luettavuuden helpottamiseksi, sillä tiheät korkeuskäyrät estävät alue- ja johtovarausten tunnistamisen.</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p> <p>Kaavakarttaa, selostusta ja vaikutusten arviointia tarkennetaan tieyhteyden selvityksen valmistuttua. Kaavaluonnoksessa esitetty läntisempi siltayhteystarve vaihtoehto on selvitystyön yhteydessä tarkentunut Melon voimalan itäpuolelle, joten Pöllönvuoren natura-alueeseen ei kohdistu muutospaineita.</p> <p>Kaava-aluetta laajennetaan Korvolaan asti. Tässä yhteydessä Pöllönvuorelle tullaan osoittamaan Natura-aluetta ja arvokasta kallioaluetta koskevat merkinnät.</p> <p>Lisäraidevaraus huomioidaan kaavakartalla.</p> <p>Kaava-aineistoa tarkennetaan tältä osin.</p> <p>Käytön loppumisen jälkeen alueelle laaditaan asemakaava, joka laaditaan MRL:ssä esitettyjen sisältövaatimusten mukaan.</p> <p>Pohjolan voima ei ole antanut lausuntoa, jossa olisi esittänyt tarpeen olla huomioida lähistön asutusta. Asutuksen huomioimisella kunnioitamme perustuslain omaisuuden suojaa ja hallintolain 6 § mukaan viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.</p>	<p>Uusien tie- ja siltayhteyksien vaikutusta arvioidaan selostuksessa</p> <p>Natura-alue esitetään kartalla.</p> <p>Lisäraidevaraus huomioidaan kaavakartalla mitta-kaavan sallimissa rajoissa.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

<p>Yleiskaavakarttaan osoitetun maisemallisesti arvokkaan alueen rasterimerkinnän tulisi näkyä vastaavana merkintänä määräyspalstassa, ja alueen maakunnallinen merkittävyys tulisi myös kirjata kaavamerkinnän kuvaukseen.</p> <p>Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme. Maakuntahallitus päättää esittää lausuntonaan Nokian kaupungille Harjuniityn seisakkeen osayleiskaavan ja osayleiskaavamuutoksen luonnoksesta seuraavaa: Pirkanmaan liitto pitää ansiokkaana yleiskaavasunnittelun lähtökohtana sitä, että Nokian kaupunki haluaa edistää tehokkaaseen joukkoliikenteeseen tukeutuvan yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Harjuniityn alueen asemanseutu on tiivistettävän kaupunkirakenteen aluetta, jonka keskeisimmän osan toteutuminen tehokkaan rakentamisen vyöhykkeenä tukee osaltaan kokonaisvaltaista, ilmastomyönteistä kaupunkisuunnittelua. Suunnittelun lähtökohdat ovat tältä osin linjassa sekä Nokian kaupungin strategisen kehittämisen kanssa, että Pirkanmaan maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden kanssa.</p> <p>Pirkanmaan liitto toteaa, että suunnittelualue muodostaa osan maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita (Pyhäjärven-Nokianvirran-Kuloveden kulttuurimaisema), jonka suunnittelussa tulee maakuntakaavamääräyksen mukaisesti varmistaa, että alueen kulttuuriympäristö- ja luonnonperintöarvot säilyvät. Pirkanmaan liitto katsoo, että Nokianvirran jylhäpiirteiselle ranta-alueelle toteutettavan uudisrakentamisen laatuun, harkittuihin maisemanäkymiin sekä keskeisten maisematilojen ja niiden arvojen säilymiseen tulee kaavan jatkosuunnittelussa panostaa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vaikutusten arviointiin, jota ei vielä luonnosvaiheessa ole esitetty osana kaava-aineistoa.</p> <p>Alueelle sijoittuu myös lähiympäristölleen mahdollisesti häiriöitä aiheuttavia toimintoja, kuten junaradan lisäraide ja jätevedenpuhdistamo, joiden suhde ympäröivään maankäyttöön on tärkeää tunnistaa.</p> <p>Pirkanmaan liitto esittää, että yleiskaavan jatkosuunnittelussa otetaan huomioon tämän lausunnon selosteosassa esitetyt täydennystarpeet, jotka liittyvät kaava-alueen uuteen tieyhteyteen, rata-aluevarauksiin, Natura-alueeseen, yhdyskuntateknisen huollon alueisiin (ET ja ET/A), asuinaluevarauksiin (AP) sekä kaavakartan luettavuuteen.</p> <p>Pirkanmaan liitto puoltaa yleiskaavan jatkovalmisteluja edellä esitetyin ohjeistuksin. Päätös. Päätösesitys hyväksyttiin.</p>	<p>Merkintä tarkennetaan ja kartan luettavuutta parannetaan kartan mittakaavan antamissa rajoissa.</p> <p>Jakosuunnittelussa huomioidaan lausunossa esitetyt näkökohdat mahdollisuuksien mukaan.</p>	<p>Kaavakartan luettavuutta pyritään parantamaan.</p> <p>Tarkennetaan karttaa määräystä ja selostusta.</p> <p>Kaavoitus selvittää millä tavalla nämä asiat voisi huomioida yleiskaavassa.</p> <p>Vaikutusten arviointi lisätään selostukseen.</p>
---	--	---

		Kaavakarttaa, se- lostusta ja vaiku- tustenarviointia tarkennetaan jat- kosuunnittelussa.
<p>Pirkanmaan ELY-keskus Lausuntonaan ELY-keskus toteaa seuraavan: Yhdyskuntarakenne Harjuniityn osayleiskaavan muutoksen keskeisenä tavoitteena on uuden asuntoalueen rakentaminen, mikä on suunniteltu tukeutuvan sitä varten rakennettavan lähijunaseisakkeeseen joukkoliikenteen osalta. Tämä on laadittavana oleva Nokian strategisen yleiskaavan ja Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 mukainen ratkaisu. Ratkaisu on myös hyvin perusteltu ilmastokestävän kaavoituksen lähtökohdista. Kaavan esittelytekstin mukaan kaavaratkaisu mahdollistaisi osaltaan noin 4000 uuden asukkaan ja 50-200 työpaikan sijoittumiseen seisakkeen vaikutusalueelle. Jotta lähijunatoiminnan piiriin saadaan mahdollisimman laaja käyttäjäkunta, tulee seisakkeen sujuva saavutettavuus turvata eri tavoin – kuten jalan, pyörällä ja syöttöliikenteen avulla. Vaikka raideliikenteeseen tukeutuvan kaavaratkaisun näkökulmasta mahdollisimman tehokas maankäyttö seisakkeen vaikutuspiirissä on perusteltu, alueen monet luonto-, maisema-arvot ja toisaalta ympäristöhaitat asettavat reunaehdot valittavalle ratkaisulle, jolla saavutetaan viihtyisä ja terveellinen asuin- ja elinympäristö. Selvitys alueen kestävän liikkumisen parhaista keinoista sekä kaavan ilmastovaikutuksista sekä ilmastokestävistä ratkaisuista olisi hyvä tehdä ja osoittaa parhaat ratkaisut kaavassa ja kaavamerkinnoilla. ELY-keskuksen teettämä ilmastokestävän kaavoituksen tarkistuslista auttaa miettimään ilmastokestäviä ratkaisuja kaavoituksessa https://www.ymparisto.fi/KILVA .</p> <p>Ympäristöhaitat Kaavaa varten on laadittu hyvin eri selvityksiä. Melu- ja värinäselvityksestä käy ilmi, että keskeinen häiriötekijä on alueen läpi kulkeva Porin rata. Meluntorjunta edellyttää 2,5 metrisen meluesteen rakentamista radan varteen häiriintyvien kohteiden kohdalle. Suuremmaksi ongelmaksi voi osoittautua raideliikenteen värinä, joka haittaa-alue ulottuu laajimmillaan 800 metrin päähän radasta. Haittaa aiheutuu myös Melon voimalaitoksen ja sähkölinjan magneettikentästä ja melu- ja hajuhaittaa jäteveden puhdistamosta. Myös Siuron valtiesta aiheutuu meluhaittaa, jonka osalta on syytä varmistaa riittävä melusuojaus.</p> <p>Luonto ja maisema Myös luonnon, maiseman, arkeologian ja kulttuuriympäristön osalta on laadittu selvitykset, mistä käy hyvin ilmi alueen runsaat luonto- ja kulttuuriarvot. Alue on osa maakunnallisesta arvokasta Pyhäjärven – Nokianvirran – Kuloveden kulttuuri-maisema-alueita. Alueen itälaidalla on valtakunnallisesti merkittävää Nokian teollisuuslaitosten rakennettu kulttuuriympäristö. Alueen pitkistä kulttuurihistoriasta kertovia maisemapiirteitä, kuten kulkuväyliä, maanviljely- ja asuinympäristöjä on alueella säilynyt ja niiden säilyttäminen on tärkeää. Vanhat tie- ja ratalinjaukset onkin otettu huomioon. Alueen maisemallisia arvoja on perinteiset avoimet maisematilat, pellot, joita rajaa rehevät metsät. Alueen maankäytön tehostuessa</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p> <p>Jatkotyössä kaavassa mahdollistettavaa kestävää liikkumista, kaavan ilmastovaikutuksia sekä ilmastokestäviä ratkaisuja avataan vaikutusten arvioissa niiltä osin, kun niitä osoitetaan kartalla.</p> <p>Melu ja värinän hallintaan kiinnitetään huomiota jatkovalmistelussa.</p> <p>Kaikkia maisemaelementtejä ei voida säilyttää ennallaan koska kaava-alueelle on tarkoitus ohjata merkittävästi Nokian kau-</p>	<p>Toimenpiteet</p> <p>Käsitellään vaikutusten arvioissa</p> <p>Annetaan tarvittava määräys kartalla</p>

<p>tulisi näitä pyrkiä säilyttämään myös niihin liittyvien kulttuuriarvojen tähden. Osayleiskaava-alue on suurpiirteinen, joten siitä on vaikea arvioida, mahdollistaako se näiden arvokaiden avointen maisematilojen säilymisen. Kaava-alueella on kaksi valtakunnallisesti arvokasta kallioaluetta, Kullaanvuori ja Pöllövuori. Ne sijoittuvat energiahuollon ja osin vedenpuhdistamon alueelle. Kaavamääräyksiä ja/tai kaavarajauksia tulisi tarkentaa niin, että niillä turvataan arvokaiden kallioalueiden arvojen säilyminen. Myös uuden tieliikenteen yhteystarpeen osalta on varmistettava, että se ei ole ristiriidassa alueen arvojen kanssa. Kaava-alueelta on runsaasti luontoarvoja, erityyppisiä lehtoja sekä liito-orava ja lepakkohavainnot. Nämä lajit ovat EU:n luontodirektiivin erityisesti suojeltavia lajeja. Havaintopaikat sijoittuvat valtaosin Nokianvirran ranta-alueelle, jolle on osayleiskaava-alueen osittain osoitettu virkistysaluetta ja s4 tai se- merkintä. Pöllövuori on Natura 2000 -verkostoon kuuluva-alue ja siihen vaikuttavat maankäytön muutokset tulee arvioida. Jatkosuunnittelussa merkintöjä tulee selkeyttää ja varmistaa suojelumerkintöjen kattavuus.</p> <p>Liikenne</p> <p>Osayleiskaava-alue rajoittuu pohjoisessa Siuron valtatiehen, joka on hallinnollisesti Haavistontien liittymästä itään Nokian kaupungin katu ja liittymästä länteen valtion maantietä 2505. Asemakaavoituksen myötä maantie 2505 muuttuu kaupungin kaduksi, jolloin myös uuden maankäytön edellyttämien katu-/tonttiliittymien harkinta on kaupungin vastuulla. Maantiesuudella Siuron valtatiehen keskimääräinen vuorokautinen liikennemäärä on n. 3400 ajoneuvo vuorokaudessa ja nopeusrajoitus on 70 km/h, näiden liikennetietojen perusteella 55 dB:n teoreettinen melualue leviää tiestä yli 50 metrin päähän. Pirkanmaan ELY-keskuksella ei ole vastaavia liikennetietoja katuosuudelta. Osayleiskaava-alueen mukaan melulle herkkä maankäyttö on sijoittumassa katuosuiden varrelle. Osayleiskaava-alueen esitetty Kahtalammin ja Harjuniityn väliselle uudelle tieyhteydelle kaksi vaihtoehtoista sijaintia merkinnällä Tieliikenteen yhteystarve. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että uutta tieyhteyttä ei voida perustella yleisen liikenteen tarpeella, joten se ei ole osa maantieverkkoa. Nokian kaupunki on käynnistänyt selvityksen tieyhteyden tarpeesta ja sijainnista. ELY-keskus pitää perusteltuna tieyhteyden tarpeen arviointia ja tarveharkinnan jälkeen sijainnin selvittämistä, jotta maankäytössä voidaan varautua mahdolliseen tieyhteyteen. Etelässä uusi tieyhteys kytkeytyy valtatiehen 12 nk. Kahtalammin eritasoliittymään. Nokian kohdalla valtatiellä 12 on käynnissä aluevarausuunnitelma, jossa selvitetään mm. Kahtalammin eritasoliittymän sijainti ja aluevaraus.</p> <p>Vesihuolto</p> <p>Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue (Säädösperusta: VHL (vesihuoltolaki) 119/2001 ja muutokset 1.9.2014) Osayleiskaava-alueen määräyksistä ja taustaselvityksistä puuttuvat vesihuollon järjestämistä koskevat tiedot ja ELY-keskus katsoo, että määräyksiä tulee tarkentaa. Nokian Vesi Oy:n talousveden ja jäteveden nykyiset toiminta-alueet kattavat vain osittain Harjuniityn seisakkeen osayleiskaava-alueen esitetyt asutusalueet. Osayleiskaava-alueella on jo nykyisellään taajama-alueita, johon kunta ei ole määritellyt vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita, joten kunnan vesihuollon järjestämismvelvollisuuden toteutuminen edellyttää toiminta-alueen</p>	<p>puolesta kasvua junaliikenteeseen tukeutuvana. Vaikutusten arvioinnissa kuvataan alueelle tuleva muutos.</p> <p>Kaava-alueita on tarkoitus laajentaa ja sisällyttää siihen Pöllövuori. Pöllövuorelle merkitään arvokas kallioalue ja Natura-alue niistä tehtyjen päätösten mukaisilla rajoituksilla, jotka huomioidaan alueelle osoitettavissa määräyksissä.</p> <p>Tieliikenteen yhteystarpeen selvityksessä tutkitaan huolella sekä liikenteen että mahdollisen sijoittumiskohdan arvot ja tarpeet.</p> <p>Pöllövuorelle ja Melon voimalan yhdyskuntateknisen alueen kohdalle ei ole tulossa maankäytön muutoksia, joten siltä osin ei ole merkittävää arvioitavaa.</p> <p>Tieyhteysvaraus on osoitettu maakunta-kaavassa. Kaupungilla ei ole ennakkokäytöstä millaista liikennettä siltä palvelisi. Teetettävässä selvityksessä arvioidaan missä määrin siltayhteyden liikenne palvelee yleistä liikennettä ja minkä verran paikallista.</p>	<p>Lisätään arvio vaikutuksista selostukseen.</p> <p>Natura-alue huomioidaan kartalla.</p> <p>Tieyhteysselvitys on valmistusmassa.</p> <p>Ei toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
---	--	--

<p>tarkistamista. (VHL 6 § ja 7 §). Hyväksymispäätöksen yhteydessä on myös asetettava tavoitteellinen yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaava aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin (VHL 8 § 3 mom). Oleellista tässä on se, että vesihuollon kehittäminen tulee nähdä osana maankäytön suunnittelua. Kun näitä tarkastellaan rinnakkain, voidaan saavuttaa eri osapuolten kannalta optimaalinen ja ennakoitava lopputulos. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavoituksen ja maankäytön keinoin olisi pyrittävä vaikuttamaan osayleiskaavan alueella siihen, että vesihuollon rakentumiselle olemassa olevista verkostoista eteenpäin muodostuisi hallitusti etenevä vaiheistus, jossa verkostojen laajeneminen olisi mahdollista toteuttaa kustannustehokkaasti ja vesihuoltolaitos kykenisi huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti (VHL 8 §).</p> <p>Nokian uusi jätevedenpuhdistamoalue</p> <p>Osayleiskaavatyon yhtenä tavoitteena on selostuksessa mainittu kehittää Nokian uusi jätevedenpuhdistamoalue. Osayleiskaavaluonnos toteuttaa jätevedenpuhdistamolle osoitetun sijainnin osalta Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kohdemerkintää ETj, jolla osoitetaan mm. jätevedenpuhdistamot, joiden asukasvastineluku on vähintään 20 000. ELY-keskus muistuttaa, että maakuntakaavan perusteella on suunnittelussa noudatettava määräystä, jonka mukaan merkittävät ympäristöhaitat on estettävä teknisillä ratkaisuin. Kaavakartassa 10.10.2020 osoitetaan ET/A -merkinnällä kuvauksen kohdan 4.1 perusteella yhdyskuntateknisen huollon alue (3,1 ha) joka käytön loppumisen jälkeen siirtyy asuinalueeksi. Tämän merkinnän selitys puuttuu kartan selityksistä. ELY-keskus muistuttaa, että kyseisten alueiden osoittaminen asuinkäyttöön edellyttää nykyisten rakennusten tai rakennelmien poistamista ja rakennettavuusselvityksiä sisältäen tarvittaessa mm. pilaantuneiden maa-aineisten puhdistamista tai poistamista sekä muita osin varmistaa alueen soveltuminen asumiselle jätevedenpuhdistamon ja teollisuuslaitoksen läheisyydessä. Kaavaluonnoksen selostuksesta ei käy ilmi, millaiset liikennejärjestelyt uudelle jätevedenpuhdistamoalueelle on tulossa, joten ELY-keskus katsoo, että selvityksiä on tarpeen täydentää tältä osin. ELY-keskus muistuttaa, että jätevedenpuhdistamon toimintaan liittyy yleensä mm. sako- ja umpikaivolietteiden sekä puhdistamolla syntyvien lietteiden kuljetuksia, joita ei mm. haju- ja meluhaittojen välttämiseksi tule osoittaa asuinalueiden läpi kulkeville väylille.</p> <p>Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Lausunnon laatimiseen on osallistuneet liikenteen ja maankäytön asiantuntija Minna Huttunen ja vesitalousasiantuntija Heidi Rauhamäki. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pekka Kinanen ja ratkaissut ylitarkastaja Pauliina Pelkonen.</p> <p>Pirkanmaan ELY-keskuksen luontoyksikön kommentit:</p> <p>Kaava-alueelta on tehty liito-orava- ja lepakkoselvityksiä, kasvillisuuteen pohjautuva luontoarvojen arviointi sekä erillinen pähkinäpensaslehdon kasvillisuus selvitys. Alueelta ei ole tehty erillistä linnustoselvitystä. Selvityksiä on tehty kattavasti eri eliölajeista ja luontotyypeistä mutta selvityksissä on puutteita. Kaava-alueen kasvillisuuskartoituksissa ei ole esitetty alueelta havaittujen luontotyyppien uhanalaisuusluokituksia eikä arvioitu luontokohteiden arvoa ja merkitystä tältä osin. Myöskään havaitun kasvilajiston uhanalaisuuteen tai</p>	<p>Yleiskaavalla osoitetaan maankäytön laajenemissuunnitelma ja yleispiirteiset tilavaraukset. Sen perusteella Vesilaitos tarkastelee toimialuettaan ja sen laajentamista. Yhdyskuntarakenteen laajentamista ja toteuttamisjärjestystä suunnitellaan vesilaitoksen toiminta-alueen laajentamisen kanssa yhteistyössä. Lopullisesti asemakaavan hyväksymisen jälkeen tehdään toimialueen laajentamispäätökset ja konkreettiset rakentamissuunnitelmat.</p> <p>Kaavaehdotuksessa täydennetään määräyksiä maakuntakaavan linjauksen mukaan. ET/A merkintää täydennetään kaavakarttaan. Tarkemmat selvitykset alueella tapahtuvasta muutoksesta tehdään siinä vaiheessa, kun tiedetään missä määrin alueella olevat rakennukset ja järjestelmät jäävät pois käytöstä ja kun alueelle laaditaan asemakaava.</p> <p>Kulku jätevedenpuhdistamolle on paperitehtaan kiinteistön kautta. Asemakaavaluonnoksessa on sitä varten osoitettu alueella oleva ohjeellinen ajo-yhteys merkintä. Siitä tehdään myös tonttikarttaan tarvittavat rasitteet.</p> <p>Uudessa tilanteessa sako- ja umpikaivolietteet kuljetetaan suoraan Koukkujärvelle niitä käsittelevään laitokseen. Uudesta puhdistamosta kertyy prosessin aikana lietettä noin 1-2 säiliöautollista vuorokaudessa, jotka myös kuljetetaan Koukkujärvelle. Koukkujärvelle vietävistä lietteistä kertyvä rejektivesi valuu jätevesiviemäriä pitkin uudelle puhdistamolle puhdistettavaksi. Järjestely vähentää liete kuljetuksien määrää oleellisesti keskustan kaduilla.</p> <p>Alueelta laaditaan linnustoselvitys.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Täydennetään kartan määräyksiä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Selvitys on valmistunut.</p>
---	--	---

<p>muuhun lainsäädännölliseen asemaan ei ole otettu kattavasti kantaa. Selvityksissä tai kaavaselostuksessa ei myöskään ole esitetty tietoja alueelta jo tiedossa olevasta huomionarvoisesta lajistosta. ELY-keskus katsoo, että selvityksiä tulee täydentää näiltä osin. Erityisesti on esitettävä ja tarkennettava havainnot luonnonsuojelulain mukaan rauhoitetun vuorijalavan esiintymisestä kaava-alueella sekä otettava kantaa siihen, onko alueella luonnonsuojelun 29 §:n kriteerit täyttäviä pähkinäpensaslehtoja jo suojeltujen alueiden ulkopuolella. ELY-keskuksen paikkatietojen mukaan kaavaan osoitetulle virkistysalueelle (V) sijoittuu havainto erittäin uhanalaisesta sammalesta. ELY-keskus huomauttaa, että havaintoa koskevat tiedot olisi tullut tarkentaa kaavan laatimisen yhteydessä ja tiedot tulee päivittää kaavan jatkotyössä. ELY-keskus katsoo, että virkistysalueita osoittavaa V-merkintää tulee täsmentää niin, että se huomioi aluevarauksen kaikki luontoarvot.</p> <p>Kaavaa varten tehdyissä liito-oravakartoituksissa havaittiin kaksi selkeästi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi luokiteltavaa kohdetta, jotka sijaitsevat ranta-alueilla Kullaankallion kupeessa. Kaavaan nämä on osoitettu merkinnällä S4, jota koskee seuraava määräys: luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen EU:n luontodirektiivin liitteessä IV mainitun lajin esiintymisalue, joka tulee säilyttää luonnontilaisena. Merkinnän S4 rajaukset suhteessa liito-oravahavaintoihin on syytä tarkistaa erityisesti Kullaankallion pohjoispuolen lisääntymis- ja levähdyspaikalla. Pirkanmaan ELY-keskuksen tiedossa on liito-oravahavaintoja selvityksessä esitettyjen paikkojen lisäksi myös kaava-alueen itäosassa sijaitsevan puhdistamon länsipuolelta sekä Kullaankallion pähkinäpensaslehdon ja Haaviston vuorijalavalehdon alueelta. Kaavaa varten tehdystä liito-oravaselvityksestä ei käy ilmi, että onko nämä alueet ja havainnot tarkastettu maastossa. Mikäli kyseessä on liito-oravan lisääntymis- ja levähdysalueet, tulee myös ne osoittaa kaavaan merkinnällä S4. Yleisesti ELY-keskus katsoo, että kaavassa tulee osoittaa vähintään 30 metrin puustoinen suojavyöhyke liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuviin puihin (kolopuu, oravan tekemä risupesä tai puu, jossa pönttö).</p> <p>Kaavaan on osoitettu virkistysalue merkinnällä viheryhteys Kullaanvuoren pohjoispuolen liito-orava-alueesta länsiluoteeseen. Kaavaa varten tehdyssä liito-oravien kulkureittitarkastelussa kulkureitti on esitetty etelämmäksi kuin mitä kaavakarttaan on merkitty. Ilmakuvatarkastelun perusteella kaavakarttaan osoitettu viheryhteys ei ole koko matkalta puustoinen ja sen keskellä kulkee voimajohto. ELY-keskus katsoo, että kaavassa osoitetun liito-oravien kulkureitin tulee olla katkeamaton ja vähintään 30 metriä leveä. Luontonselvityksen johtopäätösten mukaisesti koko ranta-alue tulisi säilyttää puustoltaan yhtenäisenä, sillä kyseessä on merkittävä viheryhteys alueen arvokkaiden luontokohteiden välillä.</p> <p>Kaava-alueella tehtyjen lepakkoselvitysten perusteella alueella on lepakoiden käyttämiä III-luokan alueita, jotka on mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen maankäytössä. Selvityksen mukaan lepakot käyttävät junaradan pohjoispuolista puronotkoa ruokailupaikkanaan. Puronotko jäisi kaavaluonnoksen mukaan rakentamisen alle. Alueelta ei kuitenkaan löydetty yksiselitteisen selkeitä lepakoiden lisäänty-</p>	<p>Alueelle on teetetty yleiskaavatasoinen yleispiirteinen selvitys, jonka pohjalta voidaan tarkentaa mitä selvityksiä tarvitaan lisää. Jatkotyössä asemakaavoitusvaiheessa kaavoitus tilaa suunnittelualuekohtaisesti tarvittavat lisäselvitykset, joissa huomioidaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön kommentit</p> <p>V virkistysalue merkintää voidaan tarkentaa yleiskaavan tarkkuuden puitteissa ohjaamaan tulevaa asemakaavoitusta. Asemakaavassa osoitetaan lopulliset määräykset.</p> <p>Liito-oravakartoituksia täydennetään keväällä.</p> <p>Luonnonsuojelualueella olevia liito-oravan pesimäpaikkoja ei ole tarpeen kaavassa erikseen huomioida koska ne sijaitsevat luonnonsuojelualueella.</p> <p>Yleiskaavan tarkkuustaso ei riitä huomioidaan yksittäisiä liito-oravan pesäpuita. Ne huomioidaan tulevassa asemakaavassa tarkentavien selvitysten pohjalta.</p> <p>Kaavamerkintä on liian pysyvä merkintä liito-oravan pesälle, joka on oravan tekemässä risupesässä. Kaava on voimassa 20 - 30 vuotta ja oravan risupesä ravistuu parissa vuodessa. Sopiva kohta huomioida liito-oravaa viheralueilla yleiskaavaa tai asemakaavaa tarkemmin on viheralueen käyttö- ja hoitosuunnitelma. Tämä huomioidaan kaavan määräyksissä.</p> <p>Virkistysaluemerkintää tarkennetaan viheryhteyden osalta.</p> <p>Yleiskaavan korttelialueet ovat yleispiirteisiä ja ne sisältävät korttelialueiden lisäksi myös tarvittavia viheralueita, jotka suunnitellaan lopullisesti asemakaavoitusvaiheessa.</p> <p>Alhonojaa pitkin kulkeva viheryhteys oli tarkoitettu lepakoita varten. Yleiskaavassa käytetään yleispiirteistä merkintää, joka ohjaa jatkotyötä eli asemakaavoitusta. Merkintää tarkennetaan niin, että tulevassa asemakaavatyössä voidaan yhteen</p>	<p>Tarkempi luontonselvitys on valmistunut.</p> <p>Selvitetään miten kartalla asia voidaan huomioida.</p> <p>Täydennetty.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Huomioidaan kaavamääräyksessä.</p> <p>Viheryhteys lisätään kartalle.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Käyttötarkoituksimerkintään lisä-</p>
---	--	---

<p>mis- ja levähdyspaikkoja. Kyseinen lepakoiden ruokailualueena toimiva puronotko ei myöskään ole yhteydessä tiedossa oleviin lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoihin. ELY-keskus suosittelee, että selvityksessä havaittujen III-luokan lepakkoalueiden puustoa hoidettaisiin lajien elinolot huomioon ottaen. Mikäli kaavaan merkitty viheryhteystarve on osoitettu lepakoiden siirtymistä varten niin ELY-keskus huomauttaa, että merkinnälle ei liene tarvetta, jos junaradan pohjoispuolella C-1 merkinnän kohdalla sijaitseva lepakoiden ruokailualue ei säily. ELY-keskus huomauttaa, että lepakkoselvitystä ei ole tehty koko kaava-alueelta (kaava-alueen laajennusosidässä).</p> <p>Kaava-alueella on viisi luonnonsuojelulain mukaista luonnonsuojelualuetta (Kullaankallion pähkinäpensaslehto, Melon pähkinäpensaslehto, Utolan pähkinäpensaslehto, Haaviston vuorijalavalehdot). Nämä on osoitettu kaavaan se-merkinnällä, jota koskee seuraava määräys: alueen osa, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. ELY-keskus katsoo, että nämä luonnonsuojelualueet tulee osoittaa kaavaan selkeästi omalla merkinnällään. Suojelualueiden kaavamääräyksestä tulee käydä selkeästi ilmi suojelun perusteet: alueet on suojeltu luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisina luontotyyppinä, joista on tehty rajauspäätökset ja joita ei saa muuttaa niin, että niiden ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu. Luontotyyppi-suojelualueiden rajaukset on oltava rajauspäätösten mukaisia. Erityisesti Haaviston vuorijalavalehdon osalta kaavaluonnoksen aluerajaus on tarkistettava.</p> <p>ELY-keskus suosittelee, että mahdollista uutta asutusta ei osoitettaisi suojelualueiden rajaan kiinni, sillä esimerkiksi pienilmaston muuttuminen, kuluminen ja vieraslajit voivat mahdollisesti vaikuttaa suojeltujen luontotyyppien ominaispiirteisiin. Kaava-aineistossa on selvitys Utolan pähkinäpensaslehdon kasvillisuudesta. Selvityksen mukaan alueella esiintyy vaateliasta lajistoa ja uhanalaisia luontotyyppisiä. Pähkinäpensasta esiintyy runsaasti myös luonnonsuojelualueen ulkopuolella. ELY-keskus katsoo, että selvitys tulee ottaa huomioon kaavan jatkotyössä.</p> <p>Kaava-alueella sijaitseva luonnonsuojelulain luonnonmuistomerkkinä suojeltu vuorijalava tulee osoittaa kaavakarttaan omalla merkinnällään. Kohde tulee nimetä selkeästi merkintää koskevassa määräyksessä.</p> <p>Pöllönvuoren Natura-alue ulottuu kaava-alueelle alueen länsireunassa. Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue on merkitty kaavakarttaan alueen osana, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Natura-alueelle on osoitettu kaavassa myös energiahuollon alue. ELY-keskus katsoo, että Pöllönvuoren Natura-alue tulee osoittaa kaavassa selkeästi omalla merkinnällään ja määräyksellä, jossa käy ilmi alueen käyttöä koskevat rajoitukset. Kaavassa Pöllönvuoren Natura-alueen halki on osoitettu tieliikenteen yhteystarve, jolle on esitetty myös vaihtoehtoinen paikka kaava-alueen keskellä. Kaavaselvityksessä ei ole selvitetty tai arvioitu kaavan vaikutuksia Pöllönvuoren Natura-alueeseen. ELY-keskus katsoo, että kaavaselvityksessä tulee olla mukana Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi (ns. Natura-tarveharkinta), joka sisältää johtopäätökset perusteluineen. Mikäli todetaan, että kaava itses-</p>	<p>sovitaa luontoarvot ja maankäytön tarpeet. Yhteensovittamismahdollisuuksia on tekstattu kaavatyön yhteydessä erialisilla alustavilla kaavarunkovaihtoehtoilla.</p> <p>Kaava-alueen itäpäässä ei ole tarvetta lepakkoselvitykselle koska tuleva rakentaminen sijoittuu puuttomalle teollisuusalueen osalle.</p> <p>Luonnonsuojelualueet on suojeltu erillisillä lakiin perustuvilla päätöksillä. Näiden päätösten tulee riittää. Yleiskaavamääräyksillä näitä alueita ei kuulu uudelleen suojella. Suojelualueet merkitään pohjakarttamerkintämäisesti kaavakarttaan. Suojelupäätökset löytyvät asianomaiselta viranomaiselta.</p> <p>Yleiskaavan esitystarkkuuden rajoissa piirrettyjen luonnonsuojelualueiden rajausten tulee riittää. Ne ovat kuitenkin yleiskaavassa yleispiirteiset. Näillä rajauksilla luonnonsuojelualueiden rajoja ei kuitenkaan muuteta. Asemakaavoitusvaiheessa alueet piirretään täsmällisesti suojelupäätösten mukaisiksi. Aluerajauksen sijaan pienissä kohteissa voitaisiin käyttää kohdemerkintää, joka on vielä yleispiirteisempi esitystapa.</p> <p>Luonnonsuojelualueet on laillisilla päätöksillä rajattu luontoarvojen kannalta tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. On kohtuutonta maanomistajia kohtaan osoittaa suojelualueen ulkopuolelle mitään käyttörajoituksia, koska siitä ei kukaan maksa korvauksia.</p> <p>Uuden asutuksen tarkat rajaukset määritellään yleiskaavan jälkeen valmisteltavissa asemakaavoissa. Asemakaavaluonnoksesta pyydetään lausunto ELY-keskukselta, jossa toiveet rajauksen suhteen voi esittää.</p> <p>Haaviston kasvillisuus selvitys koskee luonnonsuojelualuetta. Sitä ei ole aihetta ruotia kaavan selostuksessa koska yleiskaavassa ei ole tarkoitus muuttaa luonnonsuojelualueen asemaa toiseksi.</p> <p>Vuorijalava on kaavaluonnoksessa esitetty kohdemerkinnällä (sininen neliö suojelukohde ja teksti sl). Merkinnän määräykseen lisätään selite.</p>	<p>tään /s jolla ohjeistetaan huomioidaan luontoarvot.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Merkintää täydennetään.</p>
---	--	--

<p>sään tai kaavan ja muiden hankkeiden tai suunnitelmien aiheuttamat yhteisvaikutukset voivat heikentää Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja tulee tehdä varsinainen Natura-arviointi, josta tulee pyytää lausunto ELY-keskukselta ennen kaavan hyväksymistä. Luonnonsuojelulain mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnon arvoja ei saa merkittävästi heikentää.</p> <p>ELY-keskus huomauttaa, että kaavakartan esitystekniikka olisi hyvä selkeyttää. Luonnonsuojelualueiden, Natura-alueen ja muiden luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden tulisi erottua kartasta selkeästi. Esimerkiksi Nokianvirran yllä oleva viivoitus peittää muita karttamerkintöjä.</p>	<p>Kaava-aluetta on tarkoitus laajentaa länteen Siunaukselan vanhustenpalveluasuntoyksikköön asti. Kaava-alueeseen sisällytetään samalla Pöllövuori. Pöllövuorelle merkitään kaavaehdotukseen arvokkaan kallioalueen ja Natura suojelun mukaiset merkinnät ja määräyksiä.</p> <p>Natura-arviointia ei ole tarpeen tehdä koska teetetyn yhdistieselvityksen perusteella tieyhteystarvemerkinä poistetaan Melon voimalan länsipuolelta.</p> <p>Kaavakartan esitystekniikka on MRL:n mukainen. Selkeyttä kehitetään piirto-ohjelman sallimissa rajoissa. Nokianvirran kulttuurimaisema-alue merkintää (viivoitus) ei voida poistaa. Tulevassa asemakaavassa kartan mittakaava suurenee ja mahdollistaa yksityiskohtaisemmat määräykset.</p>	<p>Kaava-aluetta laajennetaan ja täydennetään.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Kartan luettavuutta pyritään parantamaan.</p>
<p>Pirkanmaan maakuntamuseo: Pirkanmaan maakuntamuseo on tutustunut sille toimitettuihin aineistoihin ja toteaa hankkeesta kulttuuriympäristön osalta seuraavaa.</p> <p>Kaavan valmisteluvaiheen viranomaisneuvottelussa 12.6.2020 maakuntamuseo toi esiin alueen kulttuuriperintöön ja maisemaan liittyvät arvot ja esitti useita huomioita alueen rakennetun ympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön selvitystarpeesta.</p> <p>Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta osayleiskaava-alueella on tehty arkeologinen täydennysinventointi, jossa ei todettu uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Raportin perusteella inventoinnissa tarkastettiin edellisen inventoinnin jälkeen tietoon tulleet löytöpaikat, historiallinen Huittinen-Tyrvää-Tampere-tielinjaus, jonka varhaisin vaihe ulottuu oletettavasti jo 1400-luvulle, sekä "pistokokeina joitain aiemmin mahdollisesti vähemmälle katsannolle jääneitä maastoja".</p> <p>Tielinjaus on ollut yksi keskiajan pääteistä ja se tunnetaan myös nimellä Laidetie (Ulvila-Tammerkoski-Hämeenlinna). Nykyinen Haavistontie noudattelee lähes täysin vanhaa tielinjaa, vaikka sen miljöönkin osin muuttunut. Osayleiskaava-luonnokseen on merkitty yhdystie/kokoojakatu nykyisen Haavistontien linjaukselle. Historiallisen tielinjauksen ja sen maisemallisen merkityksen säilymiseksi tien linjausta ei tulisi muuttaa (suoristaa tai tasata), eikä tietä merkittävästi leven-tää, jotta se säilyisi hahmotettavissa keskiajalta periytyväksi vanhaksi tieksi.</p> <p>Kiinteä muinaisjäänös Utola (muinaisjäänösrekisterin tunnus 536010016) on merkitty kaavaluonnokseen SM-merkinnällä, johon ei kuitenkaan liity kaavamääräystä. Merkintään tulee liittää kaavamääräys: "Muinaismuistolaila</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p> <p>Liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden takia kunta varaa itselleen mahdollisuuden tehdä katuun tarvittavat parannukset.</p> <p>Yleiskaavan esitystarkkuuden rajoissa ei ole mahdollista erotella eri suojelukoh-teita erikseen ilman että kartan luettavuus kärsii. Koska yleiskaavalla ohjataan asema-</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

<p>(295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kairaus, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydetty alueellisen vastuuseen (Pirkanmaan maakuntamuseon) lausunto.”</p> <p>Haavisto Harjuniitty -niminen kiinteä muinaisjäänös (mj-rekisterin tunnus 1000001957) on merkitty kaavaluonnokseen aluemerkinä SM. Ottaen huomioon kaavan pieni mitta-kaava, kyseinen merkintätapa on perusteltu. Kyseessä on Pori-Tampere-radon vanha linjaus ja siihen kuuluu myös linjan keskiosassa olevan kivisilta ja -ramppi. Maakuntamuseon Museovirastolta saaman ohjeen mukaan kohteen suojelustausta ei muuteta, vaikka täydennysinventointiraportissa sitä on esitetty.</p> <p>Haaviston historialliseen asuinpaikkaan (mj-rekisterin tunnus 1000029701) liittyy kaavaluonnoksen merkintä SM4 Haavistontien eteläpuolella. Haaviston kylä mainitaan arkistolähteissä vuodesta 1502 lähtien, ja vanhimman (1540) maakirjan mukaan siihen kuului viisi taloa. Kylätontin lisäksi kohteeseen kuuluu historiallisista kartoista paikannetut sotilastorpan ja kahden mäkituvan paikat tien pohjoispuolella. Vuonna 2015 Pirkanmaan maakuntakaavaa varten tehdyssä arkeologisessa inventoinnissa alueelta havaittiin rakennuksen kivijalka tien eteläpuolella ja myös uudempia rakennelmien jäännöksiä tien pohjoispuolella (kohde 13 Haaviston talot ja torpat). Kohteen kaavamerkintää tulisi täsmentää siirtämällä yksi kohde-merkeistä (turkoosi neliö) lännemmäksi, em. kivijalan jäännöksen havaintokohtaan, muuntajan viereen (itäpuolelle).</p> <p>Vuonna 2018 tehdyssä inventoinnissa Haaviston kylätontti jaettiin useaan pienempään kohteeseen (kohteet 4, 5, 7 ja 8), joiden suojelustatukseksi määriteltiin "havaintopaikka" (muu kohde). Museoviraston antaman ohjeistuksen mukaan (Maaseudun historiallisten asuinpaikkojen inventointiohje 2015) muinaismuistolain rauhoituksen piiriin kuuluvat kaikki autiointuneet historialliset kyläpaikat. Edelleen käytössä olevia kylätontteja ja 1700-lukua nuorempia torppien ja mäkitupien paikkoja on puolestaan mahdollista suojella muina kulttuuriperintökohteina. Koska vuosien 2015 ja 2018 inventointiraporteissa Haaviston historiallisen asuinpaikan suojeluarvo on arvioitu eri tavoin sekä Museoviraston ohjeesta johtuen, tulee Pirkanmaan maakuntamuseo suorittamaan keväällä 2021 (viimeistään toukokuussa) kohteella arkeologisen tarkastuksen kohteen suojelustatuksen arvioimiseksi. Kaavoitetaan tiedotetaan tarkastuksen tuloksista ja suojelumerkintöjen muuttamisen tai lisäämisen tarpeesta sekä Haavistontien etelä- että pohjoispuolen osalta.</p> <p>Osayleiskaavan valmisteluvaiheen viranomaisneuvottelussa maakuntamuseo esitti, että täydennysinventointiin raporttiin tulisi liittää kartta inventoinneissa tarkastetuista alueista. Tällaista karttaa ei raporttiin kuitenkaan ole liitetty edes täydennysinventoinnin osalta, mitä maakuntamuseo pitää valitettavana. Maakuntamuseolle on lisäksi toimitettu tieto osayleiskaava-alueella sijaitsevasta kivirakenteesta, jota täydennysinventoinnissa ei ole huomioitu. Kivirakenne sijoittuu Siuronvaltatien ja Pori-Tampere-radon väliin jäävälle alueelle, Alhonojan länsipuolelle. Tämä rakenne tulee tarkastaa viimeistään asemakaavavaiheessa.</p>	<p>kaavoitusta merkinnät ovat asemakaavoitusta varten vain muistutuksena siitä, että alueella on huomioitavia kohteita. Yleiskaavalla ei suojelupäätöstä tehdä, vahvisteta tai muuteta, joten sitä ei ole tarpeen toistaa. Selostuksessa on kohteita avattu ja tarkemmin ne löytyvät kaavaa varten tehdyistä selvityksistä ja asianomaiselta viranomaiselta.</p> <p>Esitetyt kiinteät muinaisjäänökset merkitään niin että ne huomioidaan asemakaavoituksessa.</p> <p>Esitetyt kiinteät muinaisjäänökset merkitään niin että ne huomioidaan asemakaavoituksessa.</p> <p>Kohde on tarkastettu. Raportti liitetään kaava-aineistoon.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Varmistetaan että kartalla esitetään kaikki kohteet.</p> <p>Kts. ed.</p> <p>Kts. ed.</p>
--	--	--

<p>Osayleiskaavan selostuksessa suunnittelualueella sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet on selvästi mainittava nimeltä, jonka yhteyteen on liitettävä kohteen muinaisjäännösrekisterin tunnus. Haaviston historiallisen asuinpaikan kuvausta tulisi täydentää edellä olevilla historiallisilla sekä muinaisjäännösrekisterin tiedoilla. Selostuksen taustaselvitysten luetteloon tulee lisätä sieltä puuttuva maininta vuonna 2020 tehdystä arkeologisen inventoinnin täydennyksestä (Nokia Harjuniityn seisake. Osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointien täydennys 2020, Mikroliitti Oy).</p> <p>Alueen rakennetun ympäristön ja maiseman selvitys on valmistunut loppuvuodesta 2020 (Harjuniityn kulttuurimaisemaselvitys, Sweco 2020). Selvitys on osayleiskaavan tarpeisiin nähden riittävä. Selvityksessä arvokkaimmiksi todetut kohteet Viimeinen lento -muistomerkki (4), Koskivaara (8) ja Urpola (11) tulisi merkitä myös kaavakartalle kulttuurihistoriallisesti arvokkaina rakennuksina tai rakennetun ympäristön kohteina sekä varustaa asianmukaisin kaavamääräyksin. Samoin kartalle tulisi merkitä myös selvityksessä esiin nostettu Haavistontien historiallinen tielinja ja liittää tähän määräys "Tien linjaus ja suhde ympäristöön tulee säilyttää. Tavanomaiset tien hoito- ja kunnostustyöt ovat sallittuja. Suuremmista tien linjausta ja sen rakenteiden muuttamista koskevista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa."</p> <p>Kulttuurimaisemaselvityksen maisemaa koskevat huomiot, erityisesti muutosherkät alueet, on niin ikään syytä huomioida paremmin kaavan aluevarauksissa. Tällaisia alueita, jossa todetut arvot ovat kaavaratkaisun kanssa ristiriitaisia, ovat mm. kulttuurihistoriallisesti erityisen arvokkaaksi todetun Urpolan pihapiirin kohdalle merkitty teollisuusalueen aluevaraus (T), Haaviston entisten mäkitupien ja torppien alueelle merkitty kerrostalovaltainen alue (AK) ja Melonäyräntien varren avoimet, jyrkkään rinteeseen sijoittuvat peltoalueet sekä niihin liittyvä edustava alueen sisäinen näkymä, joiden kohdalle on merkitty kaavaan teollisuusalueen ja pientalovaltaisen asuinalueen aluevaraukset (T, AP).</p> <p>Valtaosa suunnittelualueen eteläosista kuuluu maakunnallisesti merkittävän Pyhäjärven-Nokianvirran-Kuloveden kulttuurimaiseman alueelle. Alerajaus on merkitty kaavaluonnokseen, mutta sen rajaus poikkeaa joiltain osin Pirkanmaan 2040 maakuntakaavan vastaavasta aluerajauksesta. Rajaus tulee korjata maakuntakaavan kanssa yhdenmukaiseksi ja merkintää koskevaa kaavamääräystä on syytä tarkentaa. Määräyksestä tulisi käydä ilmi, että alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on varmistettava, että maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.</p> <p>Suunnittelualueen itäpäähän on syytä niin ikään merkitä maakuntakaavan aluerajauksen mukaisesti valtakunnallisesti</p>	<p>Selostukseen lisätään kohteiden tiedot.</p> <p>Arvokkaimmat kohteet merkitään kartalle.</p> <p>Haavistontien ratkaisusta ja mahdollisista kaavamääräyksistä keskustellaan tien ylläpitäjän kanssa ja pyritään huomioimaan sen historialliset arvot.</p> <p>Urpolan pihapiiri on Nokian valtatie ja Porinradan välissä molemmilta puolilta melualueita. Pihapiiriä ei voi säilyttää asuinkäytössä ilman massiivisia meluntorjuntatoimenpiteitä (meluvallia) sekä tien että radan varressa. Meluvallit muuttaisivat maiseman ja pihapiirin luonteen täysin. Lisäksi melunsuojusrakenteille ei ole maksajaa. Melualueelle ei voida sijoittaa järkevästi muuta toimintaa kuin teollisuutta. Rakennusten säilyttämisen arviointi jätetään asemakaavassa harkittavaksi.</p> <p>Ei ole perusteltua olla osoittamatta Melonäyräntien varrelle uutta maankäyttöä. Sen asema kaupunkirakenteessa on keskeinen suhteessa Harjuniityn uuteen keskustaan ja asemaan nähden ja siten perusteltua ottaa rakennettavaksi.</p> <p>Maakuntakaavan maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman alue on yleispiirteinen merkitä. Alueelta laaditussa maisemaselvityksen peruskartoista havaitsee miten alueen pellot ja samalla kulttuurimaisema ovat vähentyneet. Tilalle on tullut taimikkoa, metsää ja rakentamista. Alueella ei ole enää merkittävää vanhaa kulttuurimaisemaa. Mikäli alueelle ei osoiteta uutta käyttöä niin alue metsittyy ja kulttuurimaisema häviää lopullisesti. Alue-</p>	<p>Kts. ed.</p> <p>Varmistetaan että kartalla esitetään arvokkaimmat kohteet.</p> <p>Kartan määräyksissä sovitetaan Haavistontien suojele-, ylläpito- ja liikenneturvallisuustarpeet.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
--	---	---

<p>merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön, Nokian teollisuuslaitosten arvoalueen, rajaus.</p> <p>Kaavaselistuksesta puuttuu vielä kokonaan vaikutustenarviointi. Siinä tulisi arvioida kaavan toteuttamisen vaikutukset mm. alueen todettuihin kulttuuriympäristön arvokohteisiin. Erityisesti maisemavaikutusten arvioinnin tueksi tulisi myös laatia havainnemateriaalia siitä, kuinka osayleiskaavan mukainen rakentaminen sekä vaihtoehtoiset Nokianvirran yli merkityt tieliikenteen yhteystarpeet toteutuessaan vaikuttavat maakunnalliseen maisema-alueeseen.</p> <p>Edellä mainituilta osin kaavaluonnosta ja sen liiteaineistoja tulisi vielä kehittää. Kaavaehdotus tulee toimittaa lausunolle Pirkanmaan maakuntamuseoon.</p>	<p>etta ei voida museoida vaan alueen maankäyttö tarkastellaan tulevaisuutta varten. Maisema-alueeksi on yleiskaavassa rajattu Nokianvirta ja sen lähimmät rantarinteet koska ne ovat Nokianvirran alueen merkittävimmät maisemaelementit.</p> <p>Karttaan lisätään RKY-alueerajaus.</p> <p>Vaikutusten arviointi lisätään selostukseen kaavaehdotusvaiheessa.</p> <p>Kaavaehdotuksesta pyydetään maakuntamuseolta lausunto.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Karttaan lisätään RKY-alueerajaus.</p> <p>Vaikutusten arviointi lisätään selostukseen kaavaehdotusvaiheessa.</p> <p>Kaavaehdotuksesta pyydetään maakuntamuseolta lausunto.</p>
<p>Väylä</p> <p>Väylävirasto pitää hyvänä, että seisakkeen maankäytöllisiä, ratateknisiä sekä liikenteellisiä toteuttamisedellytyksiä on jo yleisellä tasolla selvitetty. Lähijunaliikenteen kartoituksessa on todettu, että jos Harjuniityn seisake toimii myös pääteasemana lähijunaliikenteelle (Tampere-Harjuniitty), tarvitaan sujuvaan liikennöintiin sivuraide linjaliikenteen ja lähijunien kohtaamiselle. Seisakkeen ympäristön jatkosuunnittelussa tulee tutkia tarkemmin seisakkeen vaatimat raide- ja laituriratkaisut, aseman liityntä- ja saattoyhteydet sekä seisakkeen kytkemistä alueen muuhun liikennejärjestelmään. Osayleiskaavaan tulisi vielä sisällyttää määräyksiä, joilla ohjataan sujuvien liityntäyhteyksien ja laadukkaan polkupyörien sekä autojen liityntäpysäköinnin toteuttamista seisakkeelle.</p> <p>Seisakkeen toteuttaminen edellyttää aikanaan ratalain mukaisen ratasuunnitelman laatimista. Seisakkeen jatkosuunnittelussa tulee noudattaa Väyläviraston ohjetta Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 16 Väylät ja laiturit (Liikenneviraston ohjeita 43/2017, saatavilla: https://julkaisut.vayla.fi/pdf8/lo_2017-43_rat016_web.pdf).</p> <p>Lielähti – Kokemäki -rataosa on suunnittelualueen kohdalla nykytilanteessa yksiraiteinen. Väyläviraston linjauksen mukaisesti rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua yhteen lisäraiteeseen (yhteensä kaksi raidetta). Lisäraidevaraukset ovat pitkän aikavälin varauksia, joiden toteuttamisaikataulu ei ole tiedossa ja joista ei ole yksityiskohtaisia suunnitelmia. Rautatien läheisyyteen sijoittuvissa kaavoissa on turvattava lisäraiteiden toteuttamisedellytykset tulevaisuudessa. Väylävirasto on laatinut vuonna 2015 aluevaraus selvityksen lisäraiteiden sijoittumisesta Tampere – Lielähti -rataosalla (Lisäraiteiden aluevaraus selvitys välillä Tampere-Lielähti- Nokia/Ylöjärvi, saatavilla: https://julkaisut.liikennevirasto.fi/pdf8/lr_2015_lisaraiteiden_aluevaraus selvitys_web.pdf). Selvityksessä on karkeasti karttapohjatarkastelun kautta tutkittu lisäraiteiden sijoittumista ja tilantarvetta nykyisiin raiteisiin nähden. Aluevaraus selvityksessä lisäraide on osoitettu sijoittuvan asemakaavan suunnittelualueen kohdalla nykyisen raiteen eteläpuolelle. Osayleiskaavassa Lielähti – Kokemäki -rata tulee merkitä kehitettävänä rataosana ja</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p> <p>Alueen asemakaavoitus aloitetaan yleiskaavan valmistumisen jälkeen. Sen yhteydessä laaditaan tarkemmat selvitykset seisakkeesta ja ratavarauksista sekä osoitetaan niille riittävät tilavaraukset. Tulevan asemakaavoituksen tavoitteisiin kirjataan sujuvien liikenneyhteyksien ja liityntäpysäköinnin järjestäminen seisakkeen yhteyteen.</p> <p>Ohjeistus kirjataan jatkosuunnittelua varten tiedoksi.</p> <p>Ohjeistus kirjataan jatkosuunnittelua varten tiedoksi.</p>	<p>Tarkempia asemakaavaa varten tehtäviä alustavia selvityksiä on jo käynnistetty.</p> <p>Ohjeistus kirjataan selostuksen kappaleeseen 0.8.</p>

<p>alueen asemakaavoituksessa tulee huomioida lisäraidevarauksen aluetarpeet.</p> <p>Osayleiskaavan tavoitteena on osoittaa rautatien ympäristöön uusia asuin-, palvelu- ja työpaikka-alueita. Alueen rakentamisen myötä alueella muodostuvat hulevedet tulevat nykytilanteesta lisääntymään. Lisääntyvät hulevedet eivät saa vaikeuttaa rautatiealueen kuivatusta tai aiheuttaa haittaa radan rakenteille. Väylävirasto pitää hyvänä, että osayleiskaavatyön yhteydessä on tehty hulevesiselvitys. Hulevesiselvityksen johtopäätökset tulee vielä sisällyttää kaavamääräyksiin ohjaamaan alueen asemakaavoitusta. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota hulevesien hallintaan ja lisääntyvistä hulevesistä radalle mahdollisesti aiheutuvien haittojen ennaltaehkäisemiseen.</p> <p>Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja värinä Haitat. Melun- ja värinäntorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Väylävirasto pitää hyvänä, että kaavatyön yhteydessä on tehty melu- ja värinäselvitys. Osayleiskaavaan tulee vielä täydentää selvityksen pohjalta tarvittavat määräyksen melu- ja värinähaittojen huomioimisesta alueen asemakaavoituksessa. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.</p>	<p>Jatkosuunnittelussa hulevesisuunnittelmääräyksiä tarkennetaan.</p> <p>Tulevassa asemakaavasuunnittelussa huomioidaan ja annetaan tarvittavat määräykset junaliikenteen aiheuttamien melujen ja värinän haittojen hallitsemiseksi.</p>	<p>Ohjeistus kirjataan selostuksen kappaleeseen 0.8.</p> <p>Jatkosuunnittelussa hulevesisuunnittelmääräyksiä tarkennetaan.</p>
Mielipiteet	Kaavoituksen vastine	Toimenpiteet
<p>Telia Towers Finland Oy</p> <p>Harjuniitty tukiasema sijaitsee asemakaavan muutosalueen ulkopuolella, mutta etelään osoittava harus sijaitsee ihan kaavamuutosalueen rajalla.</p> <p>Asemakaavan ET-, KTY- ja T-alueet sekä tuleva jätevedenpuhdistamo ovat tekijöitä, joissa vaaditaan myös jatkossa alueella hyviä tele- ja datayhteyksiä. Hyvien, nopeiden (esim. 5G-yhteydet) ja luotettavien tele- ja datayhteyksien tarve tulee vielä huomattavasti korostumaan tulevaisuudessa. Joten olemassa olevan matkaviestintukiaseman (ja tämän ET-alueen) pysyttäminen paikallaan on erittäin tärkeä tekijä alueen kehittämiseksi ja palveluille. Nykyinen matkaviestintukiasema palvelee (= siinä on) kaikkia teleoperaattoreita, Digita, ANS Finland Oy:tä (Air Navigation Services Finland Oy) ja viiranomaisverkkoja. Näin ollen matkaviestintukiaseman olemassaolo on näidenkin tekijöiden osalta tärkeä. Maanvuokraajana (ja palveluiden tuottajana / yrityksenä) Telia Towers Finland Oy kuuluu asemakaavan muutoksen osallisiin (antaen mahdollisuuden mielipiteen / lausunnon tekoon).</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p> <p>Koska Fingridin mastoalue on kaava-alueen ulkopuolella kaavoitus kirjaa mielipiteen tiedoksi ja toteaa että Nokian uuden puhdistamon asemakaavan muutoksella ei heikennetä tukiaseman toimintaa.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
<p>Fingrid Oy</p> <p>Fingrid Oy:llä ei ole kaava-alueella voimajohtoja.</p> <p>Caruna Oy</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p> <p>Kaavoitus kirjaa asian tiedoksi.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

<p>Caruna Oy:llä ei ole kaava-alueella voimajohtoja.</p>	<p>Kaavoitus kirjaa asian tiedoksi.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
<p>Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry.(lyhennetty) Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla lukuun ottamatta osayleiskaavan karttakuvaa.</p> <p>Aluksi toteamme, että kahden päällekkäisen osayleiskaavaluonnoksen vaikutusten ja seurausten hahmottaminen on hankalaa asukkaille ja henkilöille, joilla ei ole kokemusta kaava-aineistojen lakisääteisestä kokoonpanosta ja rakenteesta tai niiden käsittelystä. Ymmärrettävyyttä vaikeuttaa lisäksi samaan aikaan suunnitteilla olevan ja Harjuniityn seisakkeen osayleiskaava-alueeseen rajoittuvan Kullaanvuoren jätevedenpuhdistamon asemakaavaluonnoksen käsittely.</p> <p>Yhdessä nämä nostavat kynnystä mielipiteen antamiseen ja pudottavat niiden määrää. Tämä ei suinkaan kerro asukkaiden välinpitämättömyydestä osayleis- ja asemakaavasuunnitelmien vaikutuksia ja seurauksia kohtaan. Kyseisten kaavojen ajallinen jaksottaminen erilleen olisi selkeyttänyt eri toimintojen vaikutuksia ja tehnyt kokonaisuuden hahmottamisesta helpompaa. Kunnallisdemokratiaan kuuluu oikeus saada nähdä kunnan viranomaisilta selkeitä suunnitelmia ja hyvää palvelua.</p> <p>1 Suunnittelualueen lähtökohdat Kaavaselostuksen mukaan suunnittelualue sijoittuu Siuron valtatie ja Nokianvirran sekä Porin radan väliin. Itä-länsisuunnassa alue rajoittuu paperitehtaalta Melon voimalaitoksen länsipuolelle. Suunnittelualueen pinta-ala on 150 hehtaaria. Eteläraja kulkee Nokianvirran keskikohdan vesialueella.</p> <p>Tavoitteena on saada työpaikkoihin ja Harjuniityn asutukseen tukeutuvan lähijunaliikenneseisakkeen toiminta. Suunnittelualueen vaikutuspiirissä asuu nyt noin 2.500 asukasta ja alueella on noin 250 työpaikkaa. Harjuniityn alueella on yleiskaavassa varauduttu noin 4.000 uuteen asukkaaseen ja 50-200 uuteen työpaikkaan vuoteen 2040 mennessä seisakkeen 2,5 km vaikutusalueen sisällä. Näistä 500-1.500 uutta asukasta ja pääosa työpaikoista suunnitellaan sijoittuvan seisakkeen 1 km vaikutusalueen sisälle.</p> <p>Pidämme osin vanhoille Utolakallion ja Haavistontien asuinalueille ja arvokkaaseen luonnonympäristöön suunniteltuja työpaikkojen ja asukasmäärien lisäyksiä kunnianhimoisina ja ristiriitaisena. Aiottuja asukasmääriä on mahdotonta sijoittaa jo valmiiksi tiiviille alueelle</p>	<p>Kaavoituksen vastaus:</p> <p>Kukin osallistuu kaavaprosessiin omien lähtökohtiensa kautta. Jos jostain kohtaa ei ymmärrä voi ottaa yhteyttä valmistelijaan, joka selventää asian.</p> <p>Kokemuksen mukaan useamman kaavahankkeen yhtäaikaisuus aktivoi kuntalaisia.</p> <p>Työpaikka ja asukastavoitteet tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa. Viitattut tavoitteet koskevat koko Harjuniityä. Osayleiskaava-alue on siitä vain osa. Kaava-alueella arvokkaimmat luo-</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

<p>aiheuttamatta luontoon kohdistuvia vakavia menetyksiä.</p> <p>Kaavaselostuksen mukaan Nokian kaupunkistrategian tavoitteita ovat kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko. Kaupungin sanotaan toimivan dynaamisesti uusien, monipuolisten asuin- ja yritysalueiden suunnittelussa ja käyttöönottossa sekä keskustan tiivistämisessä ja asemanseutujen rakentamisessa. Ranta-alueita on tarkoitus ohjata nokialaisten yhteisen käytön lisäksi asumiselle.</p> <p>Liikenneverkkoratkaisujen sanotaan mahdollistavan sujuvan sisäisen ja muun asioinnin. Lisäraiteen saaminen kehittyvälle lähijunaliikenteelle on keskeinen tavoite. Strategian kärkihankkeita ovat sujuvan ja nopean joukkoliikenteen kehittäminen ja rantojen kaupunki.</p> <p>Huomautamme, että kaupunkistrategian maankäytössä uuden rakentaminen on vahvasti esillä. Luonto on unohdettu strategian tavoitteissa ja osoitettu vain maankäytön resurssiksi. Asutuksen ja virkistyskäytön ohjaaminen rannoille, luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokaille lehtoalueille ja kaupungin vähäisille luonnonsuojelualueille on mielestämme erittäin huolestuttavaa.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden häviäminen tiedetään ilmastomuutoksen ohella suurimmaksi luonnon elinkyvyn säilymistä uhkaavaksi tekijäksi. Jatkuvan luontokadon keskellä tulevaisuuteen tähtäävään kaupunkistrategian ja rantojen Nokian tavoitteet ovat jo syntyessään jälkeen jääneitä ja luonnon kannalta kestäättömiä.</p> <p>2. Suunnittelualueen kaavatilanne</p> <p>2.1. Pirkanmaan maakuntakaava 2040</p> <p>Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 suunnittelualue on ensisijaisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa tiivistettävää asemanseutua. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on pyrittävä raideliikennettä tukevaan tiiviiseen yhdyskuntarakenteeseen sekä laadukkaisiin kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin.</p> <p>Kaavan esittelyssä viitataan Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelmaan 2040, jossa varaudutaan 91.000 asunnon rakentamiseen vuoteen 2040 mennessä. Lähijunaan tukeutuvana alueena Nokian keskustan väestönkasvussa varaudutaan 6.000 uuteen asukkaaseen vuoteen 2040 mennessä.</p> <p>Huomautamme, että sekä Pirkanmaan maakuntakaava 2040 samoin kuin Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040 ovat visioita tulevaisuudesta, jossa eletäisiin jo 30 vuotta sitten rakennetuilla maankäytön, liikenteen ja tuotannon yhdyskuntarakenteen malleilla.</p>	<p>toalueet säästyvät ja osoitetaan virkistysalueiksi.</p> <p>Maasto-olosuhteiden vuoksi osayleiskaava-alueen rannoille ei ole perusteltua osoittaa uusia rakennuspaikkoja.</p> <p>Kaupunkistrategian mukaan olemme ylpeitä monipuolisista luonto- ja kulttuurikohteistamme. Näitä vaalimme myös osayleiskaavan suunnittelussa osoittamalla noin kolmanneksen kaava-alueesta virkistys- ja suojelualueiksi</p> <p>Kaavoituksen mahdollisuudet globaalin monimuotoisuuden häviämisen estämiseen on rajalliset mutta teemme mitä voimme. Tiivistyvä kaupunki aiheuttaa maaseudulla väestökatoa, joka luo luonnolle tilaa vallata menetettyjä alueita.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
---	---	---

<p>Näissä suunnitelmissa ilmastonmuutoksen ja luontokaadon seuraukset on kokonaan jätetty huomioimatta. Samoin ei ole huomioitu työelämän muutoksia ja sähköisen tiedonsiirron antamia etätyön mahdollisuuksia. Huomautamme, että Pirkanmaan maakuntakaava 2040 enempiä kuin Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040 eivät ole legitiimejä päätöksiä, joten niiden määräykset tulee ottaa yleisinä linjauksina.</p> <p>2.2. Osayleiskaavan tavoitteet</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 39 § määrää yleiskaavan sisältövaatimukset Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.</p> <p>Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys; 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö; 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus; 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla; 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön; 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset; 7) ympäristöhaittojen vähentäminen; 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. <p>Edellä 2. momentissa tarkoitettut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.</p> <p>MRL:n Yleiskaavamääräykset antavat kunnalle mahdollisuuden alueiden suojelumääräyksiin:</p> <p>41 §: Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (<i>suojelumääräykset</i>).</p> <p>Yleiskaavatyön tavoitteena kerrotaan olevan lähijunaliiikenteen seisake Harjuniittyyn sujuvine kulkuyhteyksiineen ja liityntäpaikoituksineen sekä paikallisjunaliikennettä tukeva maankäyttö. Samalla osoitetaan paikka Nokian uudelle jätevedenpuhdistamoalueelle sekä tarkastellaan mahdollinen tieyhteys Nokianvirran yli.</p>	<p>Tiiviit yhdyskunnat aiheuttavat vähemmän liikennepäästöjä ja lämmitysratkaisut voidaan suuremmissa yksiköissä rakentaa ilmasto- ja energiaystävällisemmiksi. Lisäksi tiivis maankäyttö vapauttaa merkittävästi suuremman maa-alan maaseudulla palautettavaksi tai palautumaan luonnontilaan.</p> <p>Maakuntakaava on MRL:n mukainen lainvoimainen yleiskaavaa ohjaava asiakirja. Tampereen kaupunkiseudun kunnat ovat sitoutuneet rakennesuunnitelma 2040:n yhteisenä maankäytönsuunnittelua ohjaavana strategisena asiakirjana.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
---	---	---

<p>Alueen sijaintiin Nokianvirran rannalla kiinnitetään erityistä huomiota. Samalla käsitellään uuden maakuntakaavan tavoitteet, alueen kulttuuriperintö ja luontoarvot. Alueesta on tarkoitus muodostaa tuleville asukkailla viihtyisiä uusi asuinalue.</p> <p>Lähijunaliikenteen sekä julkisen ja kevyen liikenteen sujuvuuden suunnittelu ja toteutus on tärkeää. Se vastaa kunnan hyväksymiä ilmastotavoitteita.</p> <p>Hyvät tavoitteet eivät kuitenkaan saa aiheuttaa haittaa ja kohtuuttomia menetyksiä luonnolle ja vanhoille asuinalueille. Suunnittelun tulee olla ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä.</p> <p>2.3. Siltahanke Nokianvirran yli Kaavaselostuksessa kerrotaan, että Nokianvirran ranta-alueen sijaintiin kiinnitetään erityistä huomiota. Samalla henkähäällä tarkastellaan mahdollista tieyhteyttä ja moottoriajoneuvosiltaa Nokianvirran yli. Jo tavoitteiden lähtökohdat ovat ristiriidassa toisiinsa nähden.</p> <p>Mahdollisen Nokianvirran ylittävän itäisen vaihtoehdon moottoriliikennesillan rakentaminen hävittäisi arvokasta lehtoluontoa virran molemmin puolin. Silta mitätöisi pohjoisrannalla olevien Haaviston ja Utolan suoje- lualueiden sekä Nokianvirran arvokkaan geologisen muodostuman arvoa.</p> <p>Sillalle on osoitettu toinen vaihtoehto Melon voimalan länsipuolelle, missä Nokianvirran kanjoni on kapeimmil- laan vaikuttavana pystyseinäisenä muodostumana. Mo- lemmat vaihtoehdot ovat yhtä tuhoisia Nokianvirran ai- nutlaatuiselle ruhjemuodostumalle ja sitä ympäröivälle luonnolle.</p> <p>2.3.1 Osayleiskaavaluonnoksen läntinen siltavaraus Melon voimalan ja Vuorenmaantien väliin sijoitettu sil- tavaraus sijaitsisi lähimmillään alle 100 metrin päässä Vuorenmaantien itäpuolen asutuksesta. Silta olisi mer- kittävä asukkaiden kiinteistöjen arvoa alentava ja elä- mänlaatua rapauttava tekijä.</p> <p>Kyseinen Vuorenmaantien ja Melon voimalan välissä si- jaitsevan kanjonin pohjoispuoli sisältyy Pöllönvuoren Natura 2000-alueeseen (FI0333006 Pöllönvuori SAC). Euroopan Unionin direktiivit: Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien ja luonnonvaraisen elämistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY. Suojelun perusteena ovat kasvipeitteiset sili- kaattikalliot (8220) ja boreaaliset lehdot (9050).</p> <p>Pöllönvuori on merkitty Natura 2000-ohjelmassa valta- kunnallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi. Vuoren kivilaji</p>	<p>Kaava-alueella osoitetaan nyt maa- ja metsätalousalueena olevaa aluetta runsaasti virkistysalueeksi. Tällöin in- tensiivinen metsätalous väistyy alu- eelta ja alueen käyttö muuttuu luonto- arvot paremmin huomioivaksi.</p> <p>Nokian virran ylittävä tieliikenteen yh- teystarve on kaavatyössä selvitettävä koska se on merkintänä kaavatyötä oh- jaavassa maakuntakaavassa. Selvitys- työn kuluessa läntinen vaihtoehto on siirretty Melon voimalan itäpuolelle. Selvitysten tulosten perusteella arvioi- daan, miten asia esitetään kaavaehdo- tuksessa.</p>	<p>Ei aiheuta toi- menpiteitä.</p> <p>Mahdollinen tie- yhteysmerkintä osoitetaan selvi- tyksen johtopää- tösten mukaan.</p>
---	---	---

<p>on vulkaanista grauvakkaa ja osin mustaliusketta.</p> <p>Pirkanmaan maakuntakaavassa Pöllönvuori (vahvistettu 29.3.2007) on nat-merkinnällä (Natura 2000-alue) ja Natura-alueen raja- aus kattaa myös Vuorenmaan kalli- ot. Suojelun toteutuskeinona on maa-aineslaki, minkä pe- rusteella kalli- on louhinta on kielletty. Tämä on jäänyt ottamatta huomioon maakuntakaavan siltalinjauksessa.</p> <p>Vuorenmaantien itäpuolella pohjoisrinteen luonto on jyrkkäseinäistä ja portaittain putoavaa rapautuvaa kal- liota, jossa kasvaa ylhäällä silikaattikallioiden ja rinteillä kuivien ja tuoreiden lehtojen luonteenomaista kasvila- jistoa. Eteläpuolen jyrkässä rinteessä on vanhaa metsää lahopuustoinen ja käväkkäinen.</p> <p>Silta tuhoaisi peruuttamattomasti kanjonin jylhää luon- toa, maisemaa ja Vuorenmaan asukkaiden asukasviih- tyisyyttä. Natura 2000-ohjelman suojelumääräys kieltää yksiselitteisesti siltaa varten suunnitellun kalli- on louhin- nan.</p> <p>2.3.2. Osayleiskaavaluonnoksen itäinen siltavarau- s Etelässä Taivalkunnan ja Kohmalan puolella silta tuho- aisi kulttuurihistoriallisesti merkittävää perinnemaise- maa, jolla on harjoitettu maataloutta jo 1500-luvulla. Maisema rikottaisiin sekä pohjois-etelä- että itä-länsi- suunnassa. Silta toisi mukanaan liikenteen häiriön ja turvallisuusriskit.</p> <p>Nokianvirran ylittävä silta päättyi Pirkanmaan maakunta- kaavaan 2040 Pirkanmaan liiton esityksen ja muutaman henkilön intressin vuoksi. Maakuntakaavassa 2040 pää- tettiin yhdystien rakentamisesta teiden VT 11 ja VT 12 välille Kahtalammilta Harjuniittyyn, joka oikaisisi näiden välistä matkaa noin 10 kilometriä. Mielestämme tämä ei riitä sillan tarpeen hyväksyttäväksi perusteeksi. Sillan merkitys liikenteen sujuvuudelle olisi olematon. Maa- kuntakaavan määräykset ovat ohjeellisia eikä niillä ole legitiimiä merkitystä.</p> <p>Silta ei palvelisi Harjuniityn seisakkeen rataliikennettä, mikä on esitetty osayleiskaavan tärkeimpänä tavoit- teena.</p> <p>Nokianvirran ylittävät siltavaraukset ovat vastoin MRL:n 39 §:n 8. momentin sisältövaatimuksia, jossa edellyte- tään rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonva- rojen vaalimista. Sillan rakentaminen yllä kuvattuine seurauksineen olisi liian suuri luontoarvoihin ja mais- maan kohdistuva uhraus ja korvaamaton menetys kum- massakin vaihtoehdossa.</p> <p>Vaadimme, että Harjuniityn seisakkeen osayleiskaavaan</p>	<p>Sillalle pyritään löytämään liikenteelli- sesti edullinen paikka ja samalla luon- toa ja ympäristöä vähiten häiritsevä kohta. Toisaalta silta voisi olla merkit- tävä nähtävyys Nokialla.</p> <p>Perinnemaisema on ollut muutosten kourissa jo ennen kaavaa. Maatalous on väistymässä ja kaupunkirakenne muuttuu sen mukana. Ilma siltaakin maiseman luonne on sukupolven kulu- essa muuttunut aivan toiseksi.</p>	<p>Mahdollinen tie- yhteysmerkintä osoitetaan selvi- tyksen johtopää- tösten mukaan.</p> <p>Ei aiheuta toi- menpiteitä.</p>
---	---	---

<p>ei osoiteta varausta Nokianvirran ylittävälle moottoriajoneuvosillalle kumpaankaan esitettyyn vaihtoehtoon.</p> <p>Jos siltayhteydelle on perusteltu tarve, Melon voimalan padon itäpuolelle voi suunnitella padon korkeudelle sijoittuvan kevyen liikenteen sillan paikkaa. Näin tehden arvokkaalla 2000 miljoonaa vuotta vanhalla Nokianvirran kallioruhjeen alueella välttyttäisiin vakavilta luontoon, maisemaan ja kulttuuriarvoihin kohdistuvilta vaurioilta.</p> <p>2.4. Osayleiskaavaa varten tehdyt selvitykset Suunnittelualueeseen sisältyvien Utolankallion, Kullaanvuoren, Haaviston ja Pöllönvuoren alueet sijaitsevat 2000 miljoonaa vuotta sitten syntyneen Nokianvirran kallioruhjeen pohjoisrannalla. Kyseiset alueet ovat olleet asuttuja jo tuhansia vuosia. Niillä on erityinen geologinen ja merkittävä kulttuurinen merkitys. Tämä asettaa haasteita alueen suunnittelulle.</p> <p>Osayleiskaavan pohjaksi on tehty lukuisia määriä erilaisia selvityksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nokia Harjuniityn seisake OYK-alueen muinaisjään- nösinventointi, Mikroliitti Oy 2018, - Nokian Harjuniityn osayleiskaavan melu- ja tärinäselvitys, Sitowise Oy 2020, - Harjuniityn seisakeselvitys ja alustava suunnitelma, Destia 2015, - Lähijunaliikenteen mahdollisuuksien kartoittaminen Nokialla, Ramboll Oy 2020, <p>Lisäksi tekeillä ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulttuuriympäristöselvitys, Sweco (valmistuu 2020), - Hulevesiselvitys, FCG (valmistuu 2020), - VT 11 ja VT 12 välinen tieyhteys selvitys, Ramboll (valmistuu 2021), <p>Suunnittelualueelta on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti tehty useita luontoselvityksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjuniityn seisakkeen laajennusosan luontoselvitys, Mira Ranta 2020, - Kulkureitit Harjuniitty, Mira Ranta 2019, - Harjuniityn seisakkeen luontoselvitys, Mira Ranta 2018, - Harjuniityn seisakkeen osayleiskaavan lepakkoselvitys, Faunatica Oy 2019, tarkennus 2020, - Utolan pähkinäpensaslehdon kasvillisuus selvitys, Anne Hirvonen 2019. <p>Näistä Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti kokouksessaan 27.1.2021, että luontoselvitykset on tehtävä uudelleen niissä ilmenneisiin rauhoitettujen ja uhanalaisien lajien ja luontotyyppien huomiotta jäämiseen ja muiden puutteiden vuoksi. Lepakkoselvitys on tehty ammattitaitoisesti.</p>	<p>Maakuntakaavan ohjaamana siltava- raus on esitettävä, ellei selvitys osoita sitä kokonaan tarpeettomaksi.</p>	<p>Mahdollinen tieyhteysmerkintä osoitetaan selvityksen johtopäätösten mukaan.</p>
---	--	--

Näiden lisäksi aineistossa on muita aiemmin tehtyjä selvityksiä, muun muassa

- Nokian paperitehtaan alueen muinaisjäännösinventointi, Mikroliitti Oy 2010,
- Nokian paperitehdas, Rakennetun ympäristön inventointi, Heiskanen & Luoto Oy 2012,
- Nokianvirran yläjuoksun inventointi ja ympäristöselvitys, Arkkitehtitoimisto Eija Teivas 1997,
- Nokian kulttuuriympäristöselvitys, Pirkanmaan ympäristökeskus 2001,
- Historiallisten kyläonttien sijainti Pirkanmaan taajama-alueilla, Pirkanmaan liitto 2014

Mielestämme kaavoituksen yhteensovittaminen osin rakennettuun ympäristöön ja useiden luonto-, kulttuuri- maisema- ja muinaisjäännösalueiden lomaan on tehtävä harkiten, jotta edellä mainitut arvot ja kohteet säilyvät suunnitellun asutuksen vaikutuspiirissä.

4. Luonnonympäristö

Osayleiskaavanluonnoksen selostuksessa todetaan suunnittelualueen olevan luonnonolosuhteiltaan ja -arvoiltaan erittäin monipuolinen alue. Kumpuilevan maaston ja erittäin rehevän kasvillisuuden mainitaan olevan tunnusomaista. Rehevyyden mainitaan korostuvan erityisesti Nokianvirran rannoilla kallioisten, karujen jyrkänteiden ja viidakkomaisten joenvarsilehtojen kasvillisuuden vuorotellessa.

Todettakoon, että kasvillisuusvyöhykkeeltään suunnittelualue kuuluu Eteläboreaaliseen Lounaismaan ja Pohjanmaan rannikon kasvillisuusvyöhykkeeseen (2a), josta käytetään myös nimitystä vuokkovyöhyke. Alue sisältyy Etelä-Hämeen ja Pirkkalan lehtokeskuksiin.

Nokianvirran rinteiden maaperä on jääkauden jättämää runsasravinteista savea ja lehtomultaa. Maaperässä on myös kalkkia, joka näkyy euroopanpähkinäpensaun runsaudessa. Rinteillä on puroja, noroja ja lähteisyydestä kertovia tihkupintoja. Tämä näkyy runsaana keski- ja runsasravinteisten lehtojen luontotyyppien esiintyminä.

Utolan pähkinäpensaslehdon kasvillisuusselvityksestä käy ilmi, että Nokianvirran suunnittelualueen Utolasta Haavistolle ulottuva pohjoisrinne on lehtoa. Lehtojen luontotyypit ovat uhanalaisia. (Utolan pähkinäpensaslehdon kasvillisuusselvitys, Anne Hirvonen 2019).

4.1. Suunnittelualueen uhanalaiset luontotyypit

Kaavaselostuksessa luetellaan alueella havaittuja lehtojen luontotyyppisiä, joissa on mukana uhanalaisia luontotyyppisiä. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö ovat julkaisseet ensimmäisen luontotyyppien uhanalaisuusselvityksen vuonna 2008, joka päivitettiin

Yleiskaava antaa alueen suunnittelulle yleispiirteiset puitteet, jotka sitten tarkennetaan asemakaavoituksessa.

Ei aiheuta toimenpiteitä.

<p>vuonna 2018. Kymmenessä vuodessa niin luontotyyppien kuin uhanalaisten eliölajien tilanne on huonontunut.</p> <p>Luontotyyppien uhanalaisuus vastaa Suomen lajien uhanalaisuus-julkaisun (Punainen kirja) määreitä: silmälläpidettävä (NT), vaarantunut (VU), erittäin uhanalainen (EN ja äärimmäisen uhanalainen (CR).</p> <p>Nokian kaavoituksessa ja maankäytössä ei ole aiemmin huomioitu luontotyyppien uhanalaisuutta. Luonnon monimuotoisuuden häviäminen ja luontokato on nyt otettava vakavasti huomioon maankäytössä ja kaavoituksessa.</p> <p>Inventoineissa alueella tavatut uhanalaiset luontotyypit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuivat keskiravinteiset lehdot (VRT) ovat silmälläpidettäviä - Tuoreet keskiravinteiset lehdot (OMaT) ovat vaarantuneita - Kosteat keskiravinteiset lehdot (AthOT) ovat silmälläpidettäviä - Kosteat runsasravinteiset lehdot (MatT) ovat vaarantuneita <p>Näiden ohella suunnittelualueella esiintyy vuorijalavalehtoa, jotka ovat uhanalaisia vaarantuneita. Alueella esiintyy myös muun muassa tuoreita runsasravinteista sinivuokko-käenkaalilehtoa (HeOT), imikkä-lehto-orvokilehtoa (PuViT) ja vuohenputkilehtoa (AegT), jotka ovat erittäin uhanalaisia.</p> <p>Rinteillä on myös euroopanpähkinäpensaun luontotyyppiä (CoT) (VU) ja lajia esiintyy yleisesti rinteiden lehdoissa. Lehtomaiset kankaat (OMT) ovat uhanalaisia vaarantuneita luontotyyppiä. Lisäksi suunnittelualueella on kallioketoja, jotka ovat erittäin uhanalaisia.</p> <p>4.2. Nokianvirran rantalehdot ja liito-oravan huomiominen</p> <p>Kaavaselostuksessa todetaan koko ranta-alueen suojelualueineen näyttävän olevan liito-oravan kulkureittiä alueilta toisille. Se tulisi säilyttää yhtenäisenä niin, että se edelleen palvelisi tätä tarkoitusta. Liian suuria aukkoja ei saisi syntyä rantapuustoon. Rantalehdon mainitaan olevan merkittävä ja yhdistävän alueen kuusi pientä erillistä suojelualuetta suuremmaksi kokonaisuudeksi.</p> <p>Mielestämme tämän esiin tuominen on merkityksellistä, koska Nokianvirran rinteet Melon voimalalle saakka ovat lehtoja koko osayleiskaava-alueella.</p> <p>Osayleiskaavan valmistelussa rinteiden lehdot ja rantavyöhyke tulee turvata ehyinä liito-oravan (VU) elinympäristöjen ja korvaamattomien uhanalaisten lehtojen luon-</p>	<p>Kasvavan asutuksen lähellä ei ole pe-</p>	<p>Alueelta laaditaan tarkemmat luonto- ja linnustoselvitykset.</p>
---	--	---

<p>totyyppien perusteella. Luontoa on tarkoituksenmukaista suojella laajempina kokonaisuuksina. Rantavyöhykkeellä on myös rauhoitettujen ja uhanalaisten lajien esiintymiä, joiden vuoksi jäljellä olevat lehdot tulee säilyttää yhtenäisinä ja rikkomattomina.</p> <p>Peltoalueet ja yksityisten maanomistajien metsien käsittelyt ovat ajan kuluessa eri maankäyttötapojen mukaisesti huonontaneet luontoarvoja.</p> <p>Osayleiskaavaluonnoksessa Nokianvirran rinteiden lehdot ovat kaavamääräyksellä osoitettu virkistysalueiksi (V), joille virkistysrakenteiden ja reittien rakentaminen on sallittua. Tämä Nokian Rantojen käytön vision suunnitelma tuhoaisi lehtojen luontoarvoja, mitä visiossa ei ole arvioitu eikä otettu huomioon. Pidämme virkistyskäyttösuunnitelmaa Nokianvirran arvokkaiden lehtojen herkälle luonnolle ja lajistolle tuhoisana ja tietoisien luontoarvojen häviämiseen johtavan riskin ottamisena.</p> <p>Lehdot ovat häviävä luonnonvara ja tämä tulee ottaa huomioon kaavoitettavan alueen maankäytön suunnittelussa. Mitään maankäyttöä tai asutusta ei pidä osoittaa uhanalaisille tai silmälläpidettäville luontotyypeille tai niiden läheisyyteen. Näille alueille aiheutetut menetykset eivät ole korvattavissa.</p> <p>Esitämme luontoarvojen kannalta merkittävälle Nokianvirran rinnelehdolle kaavamerkintää VL. Esitämme, että uusien luontoselvitysten tulosten perusteella uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit saavat kaavamerkinnän sl (suojelevaraus).</p> <p>4.3. Linnusto</p> <p>Lehdot ovat elinympäristö lukuisalle määrälle lintulajeja. Suunnittelualueen ja Nokianvirran rinteiden lehdossa ja kallioilla on havaittu useita vaateliiden ja uhanalaisten lintulajien reviierejä: viita-, mustapää- ja luhtakerttusta, sirittäjää, käenpiikkaa (NT), viherpeippo (EN) ja pensaskerttua (NT). Muun muassa nämä ovat luonteenomaista lehtojen linnustoa.</p> <p>Vanhojen metsien lajeista rinteillä on havaittu pikkusieppoa, idänuunilintua, puukiipijää ja töyhtötiäistä (VU) Nokianvirran rannalta on havainnot muun muassa virtävästäräkistä (VU), koskikarasta (VU), kuningaskalastajasta (CR) ja rantasipistä. Virralla on havaittu kuikkaa, selkälökkia (EN) ja harmaahaikaraa.</p> <p>Linnusto on taantunut ja uhanalaistunut muiden syiden ohella siksi, että niiden esiintymiä ja elinympäristöjä ei ole aiemmin huomioitu kaavoituksessa ja maankäytössä. Nyt linnuston taantuminen tulee ottaa vakavasti ja kaavoituksella tulee turvata lintulajien ja niiden elinympäristöjen säilyminen.</p>	<p>rusteltua osoittaa laajoja suojelualueita koska silloin asukkailla puuttuisivat virkistysalueet ja heidän luontosuhteensa jäisi kehittymättä. Mikäli alueet osoitettaisiin suojelualueiksi niin niillä ei saisi ohjata ihmisten liikkumista rakentamalla polkuverkostoa. Tällöin metsän kulutus leviäisi koko alueelle. Parempi on osoittaa riittävästi virkistysalueita ja ohjata kulku polkuverkostoon, jolloin ympäröivä luonto säästyy, vaikka ei olisikaan suojelualuetta.</p> <p>Lehtojen suuri uhka on metsien luonnolliseen kehitykseen kuuluva kuusettuminen, joka yksipuolistaa kasvillisuuden jo yhden puusukupolven aikana. Virkistysalueella on helpompi hallita kuusettumista kuin suojelualueella.</p> <p>Yleiskaavassa alue on osoitettu merkinnällä V virkistysalue, jossa suojelualueet on osoitettu omilla merkinnöillä. Asemakaavavaiheessa merkintä todennäköisesti tarkennetaan.</p> <p>Alueelle tehdään linnustaselvitys.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Tarkennetaan virkistysaluemääräystä huomioiden luontoarvot.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Linnustaselvitys on tehty.</p>
--	---	--

Esitämme osayleiskaavan lisäselvitystarpeena alueen linnuston selvittämistä.

4.4. Rakennettu ympäristö

Osayleiskaavaluonnoksen luvussa esitellään rakennettu ympäristö sekä maankäytön ja asutuksen historia, muinaisjäännökset ja näistä tekeillä olevat selvitykset.

Osayleiskaavaluonnoksen merkinnällä AK alueella Haaviston luonnonsuojelualueen pohjoispuolella on 2. maailmansodassa pudonneen lentokoneen paikka ja sitä koskeva merkintä. Samalla alueella arkeologisen selvityksen osoittavan kartan kohteen 7. kohdalla kasvaa edelleen merkittävää keto- ja niittykasvillisuutta. Kohteella on muitakin muinaisjäännöksiä. Mielestämme niiden säilyminen tulee turvata osayleiskaavan suunnitelmassa.

4.5. Ympäristöhäiriöitä

Luvussa esitellään alueen merkittävimmät ympäristöhäiriöt, joiden todetaan aiheutuvan Nokianvirran Siuronvaltatien ja Tampere-Pori junaradan liikennemestusta ja tärinästä, Melon voimalaitoksen muuntamokentän ja voimalinjojen sähkömagneettisista kentistä sekä puhdistamojen hajuhaitoista.

Suurimmaksi melun ja tärinän lähteeksi todetaan Tampere-Poriradan junaliikenne, joka tulee kasvamaan tulevaisuudessa. Melua aiotaan minimoida rakennusmassein ja riittävin meluvalllein.

4.6. Maanomistus

Suunnittelualueen todetaan olevan osittain kaupungin ja osittain yksityisessä omistuksessa. Maanomistusta osoittavasta kartasta voi nähdä, että suuri osa alueesta ja Nokianvirran rinnelehdosta on kaupungin omistuksessa. Haaviston luonnonsuojelualueen ja Melon voimalaitoksen itäpuolilla on yksityistä maanomistusta.

Mielestämme tämä antaa hyvän lähtökohdan kaupungin mailla sijaitsevien Nokianvirran lehtojen suojelulle. Näin voidaan turvata osayleiskaavan selostuksessa aiemmin esiteltyjen arvokkaiden luontotyyppien ja lajiston säilyminen.

5. Harjuniityn seisakkeen osayleiskaavaluonnos

5.1. Osayleiskaavaluonnoksen kuvaus

Osayleiskaavaluonnoksessa kaava-alueen pinta-ala on noin 140 hehtaaria. Kaavaratkaisun sanotaan tukeutuvan olemassa oleviin liikenneväyliin, alueen pinnanmuodostukseen ja tavoiteltuun kaupunkirakenteeseen. Alueen merkittävimmät kulttuuri- ja luontoarvot kerrotaan

Kaavassa osoitetaan arvokkaat kulttuuriympäristökohteet ja muinaismuistokohteet huomioitavaksi yleiskaavan jälkeen laadittavassa asemakaavassa.

Ei aiheuta toimenpiteitä.

<p>pystytyn säilyttämään ja osoittamaan riittävästi viheraluetta uusia asukkaita varten. Alueen rakennuttua sinne kerrotaan voivan sijoittua noin 1.000 uutta asukasta, joista valtaosa on kävelymatkan päässä juna-seisakkeesta.</p> <p>Lausumme suunnitelmasta mielipiteenämme, että kaavaselostuksen ja kartan kaikkien suunnitelmien samanaikainen toteuttaminen ja tuhannen asukkaan sijoittaminen suunnitellulle pienelle alueelle on kunnianhimoista. Käytännössä näin suuren määrän asutusta ja sitä edellyttävää palvelurakennetta on mahdotonta sijoittaa aiotulle alueelle ilman luontoon kohdistuvia korvaamattomia uhrauksia ja menetyksiä.</p> <p>Suunnitelmassa ei ole lainkaan esitetty tai ennakoitu suunnitellusta maankäytöstä luontoon kohdistuvia seurouksia. Pidämme tätä osayleiskaavan suunnittelun vakavana puutteena.</p> <p>5.2. Utolan rinteiden asutusalueen merkintä</p> <p>Lainaus tekstistä ”Kaava-alueen itäpäässä yhdyskuntateknisen huollon alue ET/A (3,1 ha) joka käytön loppumisen jälkeen siirtyy asuinalueeksi.”</p> <p>Tämä tarkoittaa, että Utolankallion pähkinäpensaslehdon luontotyyppin luonnonsuojelualueen pohjoispuolelle ja kaupungin jätevedenpuhdistamon tilalle kaavoitetaan pientaloasutusta. Pidämme suunnitelmaa harkitsemattomana.</p> <p>Utolaan suunniteltu pientaloalue puhkaisisi tähän saakka lähes yhtenäisenä säilyneen Nokianvirran arvokkaiden lehtorinteiden alueen muutamaa yksityismaiden rakentamista lukuun ottamatta. Tähän saakka Nokianvirran lehtorinteet ovat saaneet kehittyä levollisiksi viidakoiksi. Ne pitävät yllä monimuotoista elinympäristöä rikkaille eliölajiyhteisöille. Lehtojen arvo ja merkitys on nimenomaan niiden luonnontilaisessa koskemattomuudessa.</p> <p>Utolaan suunniteltu pientaloalue leikkaisi avoimen haavan arvokkaiden lehtojen elinympäristöihin. Rakennusten edellyttämän aukottamisen lisäksi asutus toisi mukanaan puuston ja pensaikon maisemahakkuuta, kulkemista, polkuja, häiriötä ja koirien tuomaa typpikuormaa. Luontoon kohdistuvaa tahallista tai tahatonta häiriötä ja kulkemista olisi mahdotonta ehkäistä tai estää.</p> <p>Alueen pohjoispäähän Haavistontien varteen voi osoittaa rakentamista samalle itä-länsilinjalle vanhan asutuksen jatkeeksi. Rinteet tulee säilyttää luonnontilaisina.</p> <p>Esitämme, että osayleiskaavaluonnoksen rinnealueelle tulee kaavamerkintä VL, ja alue ET/A pyritään ennallistamaan.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa korttelialueet on osoitettu luonnon kannalta vähiten arvokkaille alueille. Asemakaavasuunnittelussa pienialaisia luontokohteita korttelialueiden sisällä on mahdollista vielä huomioida.</p> <p>Utolan kohdan pientaloaluevaraus tarkentuu asemakaavoitusvaiheessa silloin tehtävien selvitysten mukaisesti.</p> <p>Puhdistamolta käyttämättä jäävää aluetta ei ole mahdollista ennallistaa lehdoksi koska alueen purkamisen ja puhdistamisen kustannukset on tarkoitus saada tulevaa asuinrakennusoikeutta myymällä. On parempi, että vanha</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
---	---	---

<p>maan tuoreeksi lehdoksi, jota se on aiemmin ollut. Noki-anvirran ranta-alueelle ei tule ohjata ihmisen käyttöä jatkavia toimintoja.</p> <p>5.3. Haavistontien ja radan väliin suunniteltu kerrostaloalue</p> <p>Toisena vakavana kipupisteenä pidämme Tampere-Pori-radan ja Haavistontien välille osayleiskaavaluonnoksessa osoitettua kerrostaloaluetta AK. Tällä on tavoiteltu Harjuniityn seisakkeen käytön optimointia, mutta kerrostalojen sijoituspaikkaa ja sen ympäristöön kohdistuvia seurauksia ei ole arvioitu.</p> <p>Tässä osayleiskaavaluonnoksen tavoitteelliset ristiriidat tulevat selvimmän esille. Tiivistä rakentamista ja arvokkaan luonnonsuojelun luonnontilan säilymistä ei voi taata samaan aikaan.</p> <p>Pidämme aivan vastuuttomana osoittaa mittavan asukasmäärän sijoittamista kaupungin vanhimman ja luontoarvoiltaan merkittävän Haaviston luonnonsuojelun välittömään vaikutuspiiriin. Tähän saakka Haaviston luonnonsuojelun alue on säilynyt runsaalta kulutukselta ja sitä käyttävät lähinnä Utolan alueen asukkaat ja Harjuniityn koulun oppilaat opetuskohteena. Vanhaa radan pohjaa lukuun ottamatta alueella ei ole polkuja tai muita häiriöitä.</p> <p>Haaviston luonnonsuojelun alueen kylkeen suunniteltu kerrostaloasutus toisi luonnonsuojelun alueelle polkuja, kulutusta, häiriötä ja koirien lenkityksen. Vaikka koirien kiinteät ulosteet kerättäisiin, virtsaamista ei voitaisi torjua. Lehtoluonnolle koirien väkevä typpipitoinen virtsa on myrkyä, joka johtaisi lehdon lajiston taantumiseen ja peltorikkaruohojen valtaamiseen. Tästä näkyy esimerkkejä muun muassa Ruutan luonnonsuojelun alueella, jonka virkistyskäyttö koirineen on moninkertaisesti lisääntynyt kymmenen vuoden aikana.</p> <p>Mielestämme Harjuniityn osayleiskaavan asukastavoitetta on perusteltua pienentää ja suhteuttaa se vastaamaan Haaviston luonnonsuojelun alueen luontoarvojen säilymistä. 500 asukkaan tavoite seisakkeen 1 km läheisyydessä on riittävä lähtökohta tavoitteen toteutumiseen.</p> <p>Haavistontien ja radan väliin osoitettua AK-alueen asukasmäärää voidaan leikata puolella ja sijoittaa asuminen pohjoispuolella radan varteen. Näin eteläpuolelle jäisi 100 metriä leveä lähivirkistysalue asukkaille ja koirille. Näin turvataan välttämätön suojavyöhyke Haaviston luonnonsuojelun alueelle.</p> <p>AK-aluetta voi osoittaa Harjuniityn seisakkeen C-1 -alu-</p>	<p>alue otetaan uuteen käyttöön kuin että vastaava rakentaminen osoitettai-siin neitseelliseen maastoon.</p> <p>Vaikutukset arvioidaan kaavaehdotusvaiheessa.</p> <p>Luonnonsuojelun alueen ympärille osoitetaan riittävästi virkistysaluetta, niin että yleisön liikkuminen alueella voidaan ohjata muualle kuin luonnonsuojelun alueelle.</p> <p>Suojelun alueet ja osa virkistysalueista voidaan asemakaavoituksen jälkeen laadittavassa virkistysaluesuunnitelmassa osoittaa koirilta kielletyiksi alueiksi.</p> <p>Asukastavoite tarkentuu asemakaavoitusvaiheessa. Seisakkeen läheisyyteen täytyy saada riittävästi asukkaita käyttämään lähijunaa, jotta liikenteestä saadaan kannattavaa ja että edistään mahdollisimman paljon päästöta-voitteita.</p> <p>Osayleiskaavan mittakaava on se mitä</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Vaikutusten arviointi lisätään selostukseen.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
---	---	---

<p>määrä täyttyy esitetyillä ja nykyisillä Harjuniityn liitty-mäliikenteen sekä Haavistontien asukkailla.</p> <p>Lopuksi Tähän mennessä Nokian kaupungin kaavoituksessa luontoarvojen huomiointi on mennyt yli siitä, missä aita on matalin.</p> <p>Kaavoituksessa ja maankäytössä kaupungin taholta luontoarvojen huomioinniksi on riittänyt luonnonsuoje-lualueiden, uhanalaisten lajien, muinaisjäännösten ja muiden lakikohteiden rajaaminen suunnittelussa. Tämä on johtanut Nokiallakin luonnonympäristöjen pirstoutu-miseen, joka on tutkimuksissa todettu huomattavaksi luontokatoa aiheuttavaksi syyksi.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden häviäminen tiedetään il-mastonmuutoksen ohella suurimmaksi elämän säily-mistä uhkaavaksi tekijäksi. Tämä edellyttää maankäy-tössä laajempien yhtenäisten kokonaisuuksien säily-mistä.</p> <p>Luontokadon taittuminen tulee ottaa vakavasti Nokialla-kin. Sen kaupunki on velkaa lukemattomien arvokkaiden luontokohteiden hävittämisestä.</p>	<p>torjunnan kannalta edullista ja luon-toedullista osoittaa kasvusta merkit-tävä osa lähijunaseisakkeen yhteyteen. Tavoitteen pienentäminen ei ole pe-rusteltua.</p> <p>Kaupungin ja asutuksen kasvu täytyy ohjata jonnekin ja sinne, minne se oh-jautuu, luonto pirstaloituu. Nokian vahvuus on osoittaa kasvu lähijunaliikenteeseen tukeutuvana. Hyvin har-vassa paikassa se on mahdollista.</p> <p>Ilmastonmuutoksen syitä ja seurauksia ei ole vielä riittävästi tutkittu ja seu-rattu että väittämää voitaisi sanoa paikkansapitäväksi. Merkittävämpi osa luontokadosta aiheutuu maaseudulla metsänkäsittelystä -raivauksesta ja maatalousmaan lisäämisestä kuin taa-jamien kasvusta.</p> <p>Nokian kaupunki ei ole tuhoamassa ar-vokkaita luontokohteita.</p>	<p>Ei aiheuta toi-menpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toi-menpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toi-menpiteitä.</p> <p>Ei aiheuta toi-menpiteitä.</p>
<p>Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen mielipide No-kian Harjuniityn seisakkeen OYK 2020</p> <p>Nokian Harjuniityn seisakkeen OYK 2020 kuten myös vi-reillä oleva kaavasuunnitelma Meloon asti sijoittuvat lin-nustoa ja muuta luontoa ajatellen arvokkaalle alueelle. Tästä syystä luontoselvityksien tulee olla riittävän tark-koja ja päivitettyjä. Linnustoselvitykset ovat ainakin puutteellisia.</p> <p>Kuningaskalastajan (CR, DR) ensimmäinen Pirkanmaalla varmistettu pesintä sijoittuu Nokianvirran rantarintee-seen puhdistamon läheisyyteen. Kuningaskalastaja pesi viime kesänä 2020 Nokianvirralla kaksi kertaa lähekkäi-sissä koloissa hiekkatörmässä. Toisesta pesinnästä kuo-riutui kolme poikasta, joista ainakin yksi selviytyi elossa. Toisen pesinnän onnistumisesta ei ole tarkkoja tietoja. Nokianvirta rantapenkoineen on kuningaskalastajaa ajatellen arvokas pesintäalue ja tärkeä ruokailualue aina Taivalkunnan Alasenlahdelle asti. Kaavoituksessa on huolehdittava, että Nokianvirta ja sen rantatörmät säily-vät jatkossakin rauhallisina, jotteivät kuningaskalastajan pesintä ja ruokailu häiriinny. Kuningaskalastajan pesimä-alue on pidettävä julkisuuden ulkopuolella mahdollisim-man tarkoin. Kuningaskalastajan pesimäalue tulee rauhoittaa riittävän laajasti.</p> <p>Nokianvirta on myös virtavästäräkin (VU) ja koskikaran</p>	<p>Alueelta teetetään jatkovalmistelun yhtey-dessä linnustoselvitys.</p>	<p>Linnustoselvitys on jo tehty.</p>

<p>(VU) kannalta merkittävä alue. Virtavästäräkki ja koskikara pesivät viime kesänä 2020 Tehdassaareissa. Pesintä myös Nokianvirran ranta-alueella on mahdollista, ja virtavästäräkistä on havaintoja puhdistamon luota. Nokianvirta on kummallekin lajille ruokailualueita. Virtavästäräkistä on vuosittain korkeintaan pari pesimähavaintoa Pirkanmaalta. Samoin koskikara on maakunnassa hyvin harvinainen pesimälaji.</p> <p>Idänuunilintu on havaittu viime vuosien aikana säännöllisesti vuosittain puhdistamo vastapäätä virran toisella. Harjuniityn seisakkeen OYK-alueella on havaintoja pikkutikasta (DR). Kultarintakin on pitänyt reviiä alueella. Nokianvirrassa kalastelee silkkiuikkuja (NT) ja kuikkiakin (DR). Kalatiira (DR, KV) etsii alueelta ravintoa. Isokoskeloita (KV) ja rantasipejä (KV) tapaa myös Nokianvirrassa. Haaviston ja Melon väliltä on havaintoja viime vuosien aikana pikkutikasta (DR), käenpiiasta NT), sarvipöllöstä (poikue), pikkusiepostista (DR), pesimäaikaan töyhtötiaisesta (VU) ja lehtopöllöstä (soidinäöntelyä). Harmaahakara saalistee kaloja Nokianvirran rannoilla. Edellä on mainittu tässä vaiheessa joitakin alueen lintulajeja. Pelkästään nämä havainnot korostavat alueen linnustollista merkitystä. Kaavoituksella on pyrittävä turvaamaan linnustoarvojen säilyminen ja linnuille tärkeän osa-alueen pitäminen riittävän rauhallisena. Tästä syystä Haaviston tien ja rannan välinen alue tulee rauhoittaa rakennustoiminnalta ja muutoksilta. Linnustoarvot on otettava huomioon lisäksi retkeilyreittejä tai muita virkistyspaikkoja suunniteltaessa, jotta ihmisiä ei ohjata liiallisesti aroille alueille.</p>		